



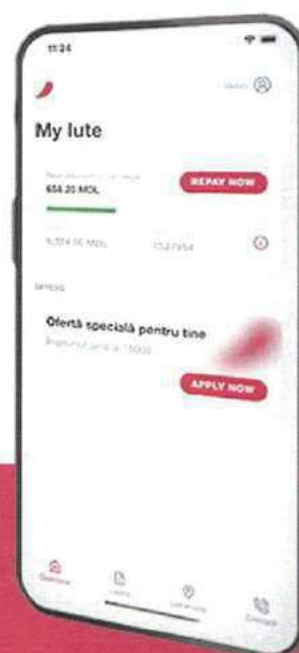
AS IuteCredit Europe

Majandusaasta aruanne 2020



It's a match!

Fastest and most comfortable
installment loans and
payment services.
Cardless.



We create the extraordinary experience in personal finance,
by exceeding customer's expectations

1 Sisukord

1 Sisukord.....	2
2 Üldine teave ja kontaktandmed	3
3 Lühendid ja mõisted	4
4 Tegevusaruanne 2020	5
5 Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne.....	12
5.1 Konsolideeritud koondkasumiaruanne.....	12
5.2 Konsolideeritud finantsseisundi aruanne	13
5.3 Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	14
5.4 Konsolideeritud rahavoogude aruanne.....	15
6 Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad	16
6.1 Üldinformatsioon ettevõtte kohta.....	16
6.2 Standardite ja arvestuspõhimõtete uute muudatuste tõlgendamine ja rakendamine.....	17
6.3 Vastuvõetud, kuid mitte veel jõustunud ega ennetähtaegselt rakendatud standardid	18
6.4 Oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõte	20
7 Olulised raamatupidamislikud hinnangud, otsused ja eeldused	32
8 Riskijuhtimise üldpõhimõtted	35
9 Intressitulu	42
10 Intressikulu.....	42
11 Muud tasud ja leppetrahvid	42
12 Klientidele antud laenude allahindlus	43
13 Tööjõukulud	44
14 Muud tegevuskulud.....	44
15 Tulumaksukulu	44
16 Raha ja pangakontod	45
17 Klientidele antud laenud	46
18 Muud varad ja ettemaksed	47
19 Muud finantsinvesteeringud.....	47
20 Materiaalne põhivara	48
21 Vara kasutusõigus ja rendikohustised	49
22 Immateriaalne põhivara	50
23 Finantskohustised	51
24 Muud kohustised.....	52
25 Aktsiakapital.....	52
26 Investeeringud tütarettevõtetesse	53
27 Õiglase väärtuse määrtmine.....	54
28 Seotud osapooled	55
29 Emaettevõtte kui eraldiseisva äriühingu konsolideerimata põhjaruanded.....	57
29.1 Varasema perioodi vea parandamine.....	57
29.2 Koondkasumiaruanne.....	58
29.3 Finantsseisundi aruanne.....	59
29.4 Omakapitali muutuste aruanne.....	60
29.5 Rahavoogude aruanne	61
30 Aruandekuupäevajärgsed sündmused.....	62
31 Kasumi jaotamise ettepanek	63
32 Juhatuse allkirjad 2020. majandusaasta aruandele	64
33 Sõltumatu vandeaudiitori aruanne	65

2 Üldine teave ja kontaktandmed

Aadress:	Maakri 19/1, A-korpus, 13. korrus 10145 Tallinn Eesti Vabariik
Registrikood:	11551447
Telefon:	+372 622 9177
Peamine tegevusala:	Valdusettevõtte
Audiitor:	KPMG Baltics OÜ
Aruandeperiood:	1. jaanuar 2020 – 31. detsember 2020

3 Lühendid ja mõisted

Aruandes kasutatakse järgmisi lühendeid:

IAS	Rahvusvahelised raamatupidamisstandardid
IASB	Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Nõukogu
IFRS	Rahvusvahelised finantsaruandlusstandardid
Tõlgendamise komitee	Rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite tõlgendamise komitee (varasem IFRIC ehk rahvusvaheline finantsaruandluse tõlgenduste komitee)
CPI	Klientide laenukäitumise indeks
FVOCI	Õiglasel väärtusel muutusega läbi muu koondkasumiaruande kajastatav
FVPL	Õiglasel väärtusel muutusega läbi kasumiaruande kajastatav
PD	Makseviivituse tõenäosus
LGD	Makseviivitusest tingitud kahjumäär
EAD	Makseviivituses olev riskipositsioon
POCI	Krediidi tõttu langenud väärtusega ostetud või tekkinud (finantsvarad)

4 Tegevusaruanne 2020

Tegevjuhi eessõna

Aastal 2020 keerlesid sündmused, mõtted ja mõjud peamiselt pandeemia ümber. See aasta on nüüd möödas. See on esimene läbinisti hea uudis. Teine – ja meie jaoks veelgi olulisem – sõnum on see, et suutsime oma äri kasvatada ja kogesime, et ühiskond on hakanud veelgi paremini mõistma digitaliseerimise eeliseid.

2019. aasta tegevusaruanDES sõnastasime oma 2020. aasta eesmärgi nii: „soovime jätkata oma agressiivset kasvustrateegiat, kahekordistades jälle oma bilansimahtu, seekord üle 200 mln €, ning aastast müügitulu, eesmärgiks 75 mln €, tegemata seejuures järeleandmisi bilansi kvaliteedis ja äritegevuse kasumlikkuses.“ See näitab, kui piiratud on inimeste ettenägemisvõime! Samuti prognoosis juhtkond 2020. aastaks kindlalt „meie ärivaldkonna reguleerituse pidevat kasvu“. See osa prognoosist läks meil – juhuslikult – täppi, ent mitte sellistel põhjustel, nagu me tollal arvasime. Eelmise aasta märksõna oli pandeemia, mis koos valitsuste võetud meetmetega – vähemalt osaliselt – suunas ka meie tegevust.

2020. aasta märtsis selgus ootamatult, et meie agressiivne kasvueesmärk jääb täitmata. See, mis järgnes, oli nagu kihutamine Ameerika mägedel. Teises kvartalis keskendus kontsern võlgade sissenõudmisele ja bilansis nii varade kui ka kohustuste läbimõeldud vähendamisele, samas kui klientide laenude tagasimaksed ja uute laenude nõudlus olid vabalanguses. Suurendasime puhvreid tulevaste laenukahjumite katteks ja kohandasime oma tegevust valitsuse korraldustega, järgides tervishoiumeetmeid ja piiranguid ning võimaldades maksepuhkusi. Pärast seda, kui olime kokkutõmbumisfaasi läbinud, suhteliselt heade tulemustega ja kandes vaid piiratud kahju, hakkas kontsern oma tegevust kolmandas kvartalis jälle hoogustama ning suurenes optimism kasvuvõimaluste ja laenuprovisjonide tühistamise suhtes. See optimism püsis ka neljandas kvartalis ning ootasime lootusrikkalt jõule, hoolimata viiruse teise laine ohust. Tuleb tunnistada, et neljas kvartal jäi mõnes mõttes ootustele alla, kuid teisalt jälle ületas neid. Uusi laene väljastasime vähem, kui eesmärgiks võetud, kuid tagasimakseid tehti oodatust jõudsamalt ning emiteerisime lisaks varasemale 40 miljonile eurole veel 10 miljoni euro eest eurovõlakirju. Meie kindlustunnet suurendas investorite usaldus ning nii klientidelt kui ka investoritelt sissetulevad rahavood.

Selle tulemusena lõpetasime aasta 2019. aasta lõpuga võrreldes edasimeinekuga. Aastane müügitulu oli 56 miljonit €, mis on rohkem kui 51 miljonit € 2019. aastal, ehkki märkimisväärselt vähem kui eesmärgiks olnud 75 miljonit €. Bilansimaht oli 117 miljonit €, mis jääb alla eesmärgiks olnud 200 miljonile €-le, kuid mida on rohkem kui 106 miljonit € 2019. aastal. Laenuportfelli puhaskasum jäi samale tasemele ehk 79 miljoni € juurde, kuid laenude allahindlusi oleme suurendanud 2019. aasta 13 miljonilt €-lt 16 miljoni €-ni. Meie kohustised suurenesid 2019. aastaga võrreldes 7 miljoni € võrra 95 miljoni €-ni (2019: 88 miljonit €), samas kui rahajääk kasvas enam kui 13 miljoni € võrra enam kui 19 miljoni €-ni. Kokkuvõttes lõpetasime aasta mahukama, tugevama ja oluliselt likviidsema bilansiga, mida kavatsime 2021. aastal agressiivselt kasutada.

Toimunud on tugev seesmine areng, mis bilansis kohe ei peegeldu. Kontsern jätkas investeerimist finantstehnoloogiasse. Tõime turule kaardita sularahaautomaadid ja rakenduse Mylute – see põhineb uue põlvkonna omnikanalipõhisel tehnoloogial, mis võimaldab klientidega veebis tõhusamalt ja sujuvamalt suhelda. Meie tehnoloogialaborites on teoksil veel muudki põnevad arendusprojektid. Kontsernina saavutasime aasta keskmise kogutulu 152 tuhat € töötaja kohta, mis on meie uus finantstulemuslikkuse rekord. Samuti avaldasime märkimisväärselt ühiskondlikku mõju töödandja, teenusepakkuja, sponsori, koolitaja ja turuosalisena.

Jäime truuks oma missioonile pakkuda oma klientidele personaalse rahanduse vallas erakordseid kogemusi, jäädes samas ka kasumlikuks. Aasta lõpuks oli meil neljas riigis üle 130 000 hea laenukäitumisega laenukliendi. 2020. aasta puhaskasum jäi küll eesmärgile alla: eesmärgiks olnud 7 miljoni € asemel saime kasumit 5 miljonit €. Omakapitali tootlus oli viimase viie aasta väikseim: kõigest 24%. Ent samas ootame 2021. aastal ja pärast seda kasvu kiirenemist, kuna usume, et 2020. aastal tegime palju asju õigesti.

2021. aasta suhtes jääb juhtkond vaatamata jätkuva vajadusele pandeemiaga kohaneda ning muudele laenu- ja maksevaldkonna väljakutsetele siiski optimistlikuks. Kontsern peab saama kasu oma digitaliseeritud väärtusvoogudest, klientide iseteeninduslahendustest ning omandamiste turul avanevatest võimalustest, mida kombineerime oma äriintegratsioonilase oskusteabega. Äritegevus Bulgaarias tuleks uuesti käivitada. Kõik bilansi võimalused tuleks maksimaalselt ära kasutada. Loodame oma bilansimahtu peaaegu kahekordistada, jõudes 200 miljonit €-ni ning saavutades laenu- ja makseteenustega 70 miljonit € ületava müügitulu. Ootame vähemalt 10 miljoni € suurust puhaskasumit. Hea laenukäitumisega laenukliendide arv peaks 2021. aasta lõpuks ületama 200 000.



Tarmo Sild
Tegevjuht

Kontserni tutvustus

AS IuteCredit Europe (edaspidi ka: **ICE**) on valdusettevõtte, mis väljastab erinevatel turgudel tarbimislaene ning pakub personaalseid finantsteenuseid oma kohalikel turgudel tegutsevate 100% osalusega tütarettevõtete kaudu (edaspidi ka: **tütarettevõtted**). 2020. aasta 31. detsembri seisuga oli ICE-l kaheksa tütarettevõtet:

1. ICS OMF IuteCredit SRL (**ICM**) Moldovas
2. IuteCredit Albania SHA (**ICA**) Albaanias
3. IuteCredit Macedonia DOOEL-Skopje (**ICMK**) Põhja-Makedoonias
4. IutePay Bulgaria EOOD (**IutePay Bulgaria**) Bulgaarias
5. IuteCredit Bulgaria EOOD (**ICBG**) Bulgaarias
6. MKD IuteCredit BH d.o.o. Sarajevo (**ICBH**) Bosnias ja Hertsegoviinas
7. IuteCredit Finance S.a.r.l. (**ICF**) Luksemburgis
8. VeloxPay SH.P.K (**Velox**) Albaanias.

Tütarettevõtte IutePay Albania S.H.P.K. likvideeriti 2020. aasta septembris. 2020. aasta oktoobris asutati tütarettevõtte Velox Pay S.H.P.K, millel äritegevus puudus.

Tütarettevõtted ja ICE moodustavad üheskoos kontserni IuteCredit Group (edaspidi ka: **ICG**), mis 2020. aasta 31. detsembri seisuga koosneb üheksast majandusüksusest.

ICE vastutab ettevõtete strateegilise juhtimise eest, mille alla kuuluvad muu hulgas:

- strateegiliste eesmärkide seadmine
- organisatsiooniline struktuur ja ettevõtete juhtkondade komplekteerimine
- personalijuhtimise ja kasutajasõbralikkuse raamistiku loomine ja eesmärkide seadmine
- finantsjuhtimise raamistiku loomine ja eesmärkide seadmine
- müügi ja turunduse raamistiku loomine ja eesmärkide seadmine
- teenusekorraldus ja tehnoloogiline areng
- riskijuhtimine, sh laenuvõtete kinnitamine ja üldine vastavusraamistik
- andmekaeve
- kontserni finantseerimis- ja investorsuhted.

Tütarettevõtted järgivad ICE loodud protseduure ning osutavad klientidele ettenähtud teenuseid. Lisaks arendavad tütarettevõtted oma äritegevust kohalikus konkurentsikeskkonnas vastavalt ICE strateegilistele juhistele, eesmärkidele, finantseerimisele ja tehnoloogiale. Peale selle haldavad tütarettevõtted kohalikke meeskondi, kliendibaase ja laenuportfelle ning arendavad suhteid kohalike investorite, reguleerivate asutuste ja partneritega.

ICM tegutseb alates 2008. aasta augustist Moldova kohaliku finantsturu komisjoni tegevusloaga. ICA alustas tegevust aastal 2015, kui Albaania keskpang väljastas ICA-le 31. märtsil 2015 väikelaene pakkuva mittepangast finantsasutuse tegevusloa. ICMK-le väljastas Põhja-Makedoonia rahandusministeerium tegevusloa 24. juulil 2017 ning 18. septembril 2017 saadi luba ka laenuvõtete ja krediitkaartide väljastamiseks ja haldamiseks. ICKO-l oli tegevusloa alates 2017. aasta oktoobrist, kuid 2019. aasta detsembris see kahjuks tühistati ootamatult. Täpsem ülevaade sündmustest, mis selleni viisid, on toodud allpool.

ICBH sai tegevusloa 2019. aasta veebruari lõpus ning alustas tegevust sama aasta mais. IutePay Bulgaria EOOD täidab tehnoloogia kulukeskuse ja kaarditeeninduskeskuse rolli. IuteCredit Bulgaria sai tegevusloa 2019. aasta aprilli lõpus ning ametlikult juba tegutseb, kuid täies mahus äritegevus 2020. aastal ei käivitunud.

Meie eesmärk on saavutada oma tegevuses maksimaalne kiirus ja mugavus, sh kohene reageerimine kõigile laenuvõtjatele. Kuna sõltume oma tegevuses partneritest (pankadest, poodidest, e-posti, telekommunikatsiooni- jm teenuste pakkujatest), püüame pidevalt leida uusi ja uuenduslikke viise kiiruse kasvatamiseks ja selleks, et olla turul kiireim laenuandja.

Tänu sellele, et oleme esimesed MasterCardi pakkujad Põhja-Makedoonia turul ning loome oma dunaamiliste ja isikupäraste kiirete teenustega oma klientide ja nende perekondade jaoks eeliseid, oleme suutnud kasvada tänaseks juba arvestatavaks konkurendiks Põhja-Makedoonia mikrofinantseerimisturul. Perioodil, kui Põhja-Makedoonia rahapoliitika laenamist igati soodustas, ületasime me oma konkurentsitu kiiruse ja mugavusega igati klientide ootusi.

Peamised konsolideeritud finantsnäitajad

Kontserni peamised finantsnäitajad:

Tuhandetes eurodes	2020	2019
EBITDA (intressi-, maksu- ja amortisatsioonieelne kasum/kahjum)	20 873	20 164
Varade tootlus ehk ROA (kasum / varad)	4,50%	7,88%
Omakapitali tootlus ehk ROE (kasum / omakapital)	24,40%	45,24%
Varade ja omakapitali suhe	5,43	5,74
Omakapital aktsia kohta (omakapital / käibel olevate aktsiate arv)	2,15	1,85
Kasum aktsia kohta (kasum / käibel olevate aktsiate arv)	0,52	0,84
Makstud dividendid aktsia kohta (makstud dividendid / käibel olevate aktsiate arv)	0,05	0,22

Emaettevõtte peamised finantsnäitajad

Tuhandetes eurodes	2020	2019
Varade tootlus ehk ROA (kasum / varad)	7,29%	4,71%
Omakapitali tootlus ehk ROE (kasum / omakapital)	25,02%	19,98%
Varade ja omakapitali suhe	3,43	4,24
Omakapital aktsia kohta (omakapital / käibel olevate aktsiate arv)	2,14	1,39
Kasum aktsia kohta (kasum / käibel olevate aktsiate arv)	0,54	0,28
Makstud dividendid aktsia kohta (makstud dividendid / käibel olevate aktsiate arv)	0,05	0,22

Tarbijalaenu tooted

Kontserni laenu tooted on tagatiseta tarbijalaenud maksetähtajaga 1–36 kuud ning auto tagatisel laenud tähtajaga kuni 60 kuud. Laenusummad jäävad vahemikku 25 € – 10 000 €, mediaan on üle 400 €. Kaalutud keskmine krediitkulukuse määr on 58% ja sisemine intressimäär 80%. Täpsed näitajad sõltuvad konkreetsest laenusummast, maksetähtajast ja kliendi staatusest (uus klient vs. usaldusväärne hea maksekäitumisega klient).

Kontsern teenindab ainult kliente, kellel on alaline töökoht ja stabiilne sissetulek. Laenude andmise aluseks on isiku kindlakstegemine ja isiklik krediitdireiting. Uue taotleja krediitdireiting määratakse võrreldes taotleja näitajaid olemasoleva statistikaga heade ja halbade laenude kliendirühmade kohta ning asjakohaste andmebaasidega. Mitmendat korda meie juurde pöörduvate klientide puhul kohaldame isiklikku krediitdireitingut, mis põhineb kliendi enda varasemal laenukäitumisel. Kontserni ettevõtte on kiitnud heaks keskmiselt 62% kõigist laenu taotlustest.

Laene antakse läbi väliste partnerite võrgustiku (nt poed, rahaülekannetega tegelevad ettevõtted, postiasutused) ja meie enda harukontorite. 2020. aasta lõpu seisuga oli meil kokku 40 harukontorit ja 2 700 poodi. ICG annab laene ainult pangakontole ja võtab tagasimakseid vastu pangakontole ega tee klientidega sularahaoperatsioone. Teatud ICG agendid teostavad ka sularahaoperatsioone ning võtavad enda kanda sellest tulenevad riskid.

Tulubaas

Kontserni tulu koosneb järgmisest:

- (i) laenulepingutega seotud teenustasud, mida makstakse laenu taotluse vastuvõtmise ja töötlemise, laenu väljastamise ning kehtivate laenu tingimuste muutmise eest;
- (ii) intressid, mida makstakse tasumata põhisummal;

- (iii) mitmesugused tasud, mida kohaldatakse laenulepingu rikkumise või hilisema muutmise korral (nn lisatasud).

Kogu ICG äritegevus rajaneb põhimõttel, et me vajame hea laenukäitumisega kliente ning tahame vältida probleemseid ja lepinguid rikkuvaid kliente. Sellest tulenevalt tuleb suurem osa kontserni intressi- ja teenustasutludest klientidelt, kellel on hea laenukäitumine. Laenulepingu tingimuste rikkumisel maksmisele kuuluvad lisatasud on kehtestatud eesmärgiga kompenseerida kaotatud raha, mis oleks pidanud laekuma, kui klient oleks teinud laenumakseid vastavalt laenulepingule.

Kliendibaas ja portfelli

2020. aasta lõpu seisuga oli kontserni andmebaasis rohkem kui 660 000 üksikisikut (2019: üle 600 000). Naiste osakaal oli 43% ja meeste osakaal 57%. Umbes 66% klientidest on kasutanud meie teenuseid ka varem ning on vähemalt ühe laenu juba edukalt tagasi maksnud. Klientide vanus peegeldab konkreetse riigi elanikkonna vanuselist läbilõiget.

Laenuportfelli puhasväärtus (st laenuõuete jääk korrigeerituna laenude väärtuse languse katteks moodustatud allahindlusega) on stabiilne 79 186 tuhande € tasemel.

2020. aasta lõpu seisuga moodustasid laenudest ligikaudu 23% laenu tooted maksetähtajaga üle 12 kuu (2019: 26%) ja 77% laenu tooted maksetähtajaga kuni 12 kuud (2019: 74%).

Klientide laenukäitumise indeks (CPI) on näitaja, millega me mõõdame laenumaksete tegelikku laekumist võrdluses oodatavate laenumaksetega, lähtudes klientidega sõlmitud laenulepingute maksegraafikutest. 2020. aastal (ja kuni aastaaruande koostamise kuupäevani) tehti keskmiselt 85% oodatavatest laenumaksetest vastavalt laenulepingutele või maksimaalselt 30-päevase viivitusega.

Kliendirahulolu

Kliendirahulolu mõõtmiseks kasutame soovitusindeksit (Net Promoter Score ehk NPS), mis mõõdab kliendirahulolu selle kaudu, kui tõenäoliselt nad meid oma sõpradele või perekonnaliikmetele soovitaksid. Selle põhjal saadud tagasisidest selgus, et rahulolevaid kliente (nn soovitajaid) oli 82%, 8% olid neutraalsed ning kaebusi esines 10%-l. Võrreldes 2019. aastaga on soovitajate osakaal suurenenud 12% (70%-lt 82%-ni) ja neutraalsete klientide osakaal sellevõrra vähenenud, 20%-lt 8%-le.

Helistame kõigile rahuolematutele klientidele, et uurida rahulolematuse põhjuste kohta ja nende klientide rahuolu suurendada. Tänu nendele kõnedele on meil üksikasjalik ülevaade valdkondadest, mis kliendirahulolu kõige enam mõjutavad. See aitab meil välja töötada paranduskavad ning vaatame need valdkonnad ka igakuiselt üle, et kliendirahulolu suurendada.

Meie kontorid on avatud iga päev, sh nädalavahetustel. Samuti oleme loonud mobiilirakenduse Mylute, mille kaudu kliendid saavad sisse logida ning mugavalt ja kodust lahkumata laenu taotleda ning vaadata üle oma olemasolevate laenu andmeid. Nõustame ja toetame kliente ka mitmesuguste muude suhtluskanalite kaudu, nagu telefon, e-post, Facebook, WhatsApp, Viber ja veebivestlus, kus pakume sujuvat kliendikogemust.

Meeskond ja töö efektiivsus

2020. aasta lõpu seisuga oli kontsernis 369 töötajat (2019: 347). Kontserni aritmeetiline keskmine aastatulu töötaja kohta ületas 152 tuhat € (2019: 146 tuhat €). Jätkame tööprotsesside efektiivsuse tõstmist ja meeskonnaliikmete isikliku tööpanuse mõõtmist ning loodame juba lähiajal näha tootlikkuse kasvu tasemele 155 tuhat € aastas.

Meeskonna palgatase (sh boonused) ületab nii kohalike turgude keskmist kui kontsernile teada olevate andmete kohaselt ka finantssektori asjakohaseid tasemeid. Meeskonna tööjõukulud 2020. aastal olid 8 089 tuhat € (2019: 6 296 tuhat €). Peame õigeks, et ettevõtte ja selle kasumi kasvamisel saab kõrgemalt tasustatud ka meie meeskond.

Õigusriskid

Kontsern peab tagama, et riigiasutused tunnustaksid tema tegevust ja laenulepinguid. Kõikides riikides, kus me tegutseme, on laenuandmise eeltingimuseks riiklik tegevusluba või tunnustus ning rangete regulatsioonide järgimine. Riigipoolne tunnustamine ja seaduste järgimine on muidu tagatiseta laenude puhul ainuke tagatis laenuandjale ja tema investoritele.

ICM sai 2008. aasta augustis Moldova valitsuselt tegevusloa mikrofinantseerimisalaseks tegevuseks. ICA sai Albaania keskpangalt väikelaene pakkuva mittepangast finantsasutuse tegevusloa 2015. aasta aprillis. Juulis 2017 sai tegevusloa ka ICMK. ICBG ja ICBH said tegevusload 2019. aasta kevadel.

ICE kui emaettevõtte ei tegutse valdkonnas, kus oleks vaja tegevusluba. ICE soovib olla läbipaistev ning selle tagamiseks avalikustab ta investoritele kvartaliaruandeid ja lähtub oma raamatupidamises IFRS-i standarditest, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Laenulepingute tingimusi ja nende muutmist kontrollib kontserniväline advokaat. Lepingutingimuste täitmist jälgitakse ning kõigist raskustest nende rakendamisel kohalikus kohtusüsteemis antakse teada.

Investorsuhted

Alates eurovõlakirjade noteerimisest Frankfurdi börsil 2019. aastal koostab ja esitab kontsern kvartaliaruandeid ning lisaks ka börsieeskirjades nõutud eriaruandeid. Enne eurovõlakirjade noteerimist korraldas kontsern kõikjal Euroopas väärtipaberite pakumise seotud kohtumisi investoritega ning on jätkanud turu parima tava kohast avatud suhtlust ka pärast noteerimist. Ka ICE tütarettevõtted arendavad suhteid ja sõlmivad laenulepinguid kohalike investorite ja ühisrahasutusplatvormidega, kui intressimäärad seda soosivad, võttes arvesse ka valuutariski.

Investoritele võlgnetavate summade kaalutud keskmine aastane intressimäär ületas 13% (2019: 12%). 2020. aastal investoritele makstud intresside kogusumma oli 7 937 tuhat € (2019: 5 166 tuhat €). Kontsern täitis probleemideta kõik oma kohustused.

Sotsiaalne vastutus

Oleme kõigis riikides, kus tegutseme, vastutustundlik ettevõtte ja arvestatav maksumaksja ning vähendame oma tegevuse keskkonnamõju. Kontsern panustab riikide eelarvetesse maksutuluga ning toetab tugevasti kohalikku elu. IuteCredit toetab finantskirjaoskust, tervislikke eluviise ja sotsiaalse keskkonna parandamist.

IuteCredit on arvestatav maksumaksja

- Meie tegevusriikide majandusse 2020. aasta jooksul suunatud 117,7 miljonit € laenu raha löi ligikaudu 5,2 miljonit € käibemaksutulu IuteCrediti laenuga ostetud kaupade müügist.
- Moldovas, Albaanias, Põhja-Makedoonias, Bosnias ja Hertsegoviinas ning Eestis maksis IuteCredit tööjõu- ja tulumaksu ligikaudu 4,8 miljonit €.

Suurendame finantskirjaoskust

- Moldovas algatasime 2019. aasta novembris riikliku finantshariduse kampaania, mis 2020. aastal kolis COVID-19 pandeemiast põhjustatud piirangute tõttu veebi. Selle unikaalse kampaaniaga – mis on Moldovas esimene finantsasutuse käivitatud finantskirjaoskuse kampaania – jõudsime 2020. aastal veebi- ja sotsiaalmeediakanalite kaudu peaaegu poole miljoni inimeseni. Kampaania materjale jaotati 83 keskkoolis ja 109 gümnaasiumis, millest 65% asub maapiirkondades.
- Põhja-Makedoonias toetasime professor Ljube Trpeski raamatu „Monetary Economy“ väljaandmist ning Skopje University of American College'i kraadiõppe stipendiumi.

Toetame tervislikke eluviise

- Toetasime kohalikke haiglaid. Olime esimene finantsasutus, kes tegi Moldovas COVID-19 karantiini esimesel nädalal riiklikule haiglale annetuse hingamisaparaatide hankimiseks. Hiljem järgisid meie eeskuju veel mitmed teised ettevõtted. Põhja-Makedoonias toetasime üht riiklikku haiglat pandeemia ajal kaitsevahenditega, korraldasime töötajate seas vereloovutuskampaania ja tegime koostööd Punase Ristiga. Albaanias ostsime meditsiiniseadmeid Ema Teresa haigla nakkushaiguste osakonna intensiivraviüksuse jaoks.
- Toetasime Põhja-Makedoonias kolme spordiklubi – Nov Dojrani naiste jalgpalliklubi SC Istatov 2015, naiste korvpalliklubi Struga 2009 ja naiste käsipalliklubi Macedonia Gjorche Petrov.
- Selgitasime oma klientidele, kuidas COVID-19 pandeemia ajal turvaliselt kodust lahkumata veebis laenu taotlust esitada. Bosnias ja Hertsegoviinas korraldasime kampaania „Püsi terve – esita laenu taotlus kodus“, mis tutvustas veebis laenu taotluse esitamise eeliseid.
- Tunnustasime ka kultuuri ja kunsti rolli vaimse tervise toetamisel, eelkõige COVID-19 pandeemia ajal. Bosnias ja Hertsegoviinas osalesime koostöös Sarajevo Centari omavalitsuse kultuuri- ja noortekeskusega ning perenõustamist pakkuva riigiasutusega projektis „Minu pere isolatsioonis“. Andsime videovõistluse kõige loomingulisematele osalejatele auhinnad.
- IuteCredit annetas Bosnias ja Hertsegoviinas mäepäästeteenistusele nende igapäevase töö jaoks vajalikku varustust.

Parandame sotsiaalseid keskkonda

- COVID-19 piirangute ajal korraldasime Moldovas kampaania „Vanaema, ole kodus!“. IuteCrediti töötajad toimetasid eakatele koju esmatarbekaupu: toitu, ravimeid, majapidamistarbeid jne.
- Põhja-Makedoonias paigutasime dosaatorid ja desinfitseerimisvahendid pensionäride liidu kohalikesse üksustesse, kus eakad kogunevad.
- Albaanias toetasime fondi Fundjavë Ndryshe algatust, aidates Durrësi ja Elbasani omavalitsuste raskustes olevaid peresid. 100 perele jagati kuu aja jooksul toidupakke.
- Albaanias toetasime Tirana omavalitsuse korraldatud algatust „Adopteeri vanaema või vanaisa“, millega toetatakse üksi elavaid hooldajata pensionäre. „Adopteerisime“ Tiranas 50 pensionäri.
- Toetasime Albaanias Memaliaj omavalitsuse avalike teenuste osakonda töövahenditega, et aidata neid nende igapäevases töös ühiskonna heaks.
- Põhja-Makedoonias käivitasime koostöös mittetulundusühinguga Error Collective konkursi noortele arhitektidele IuteCrediti logost ja värvidest inspireeritud väikevormide projekteerimiseks, mis paigutatakse meie kontorite ette või mujale sobivatesse asukohtadesse. IuteCredit autasustab parimaid lahendusi.

Vähendame oma tegevuse keskkonnamõju

- Oleme vähendanud väljaprinditava paberi hulka ja toetanud klientidega suhtlemisel selliste paberivabade kanalite kasutamist nagu kõnekeskus, sotsiaalvõrgustikud, Messenger, veeb, Mylute. Moldovas vähendasime paberkujul laenulepingute ja nendega seotud dokumentide väljaprintimist 30% võrra. Oleme paigaldanud kastid ümbertöötlemisele mineva vanapaberi kogumiseks ja asendanud tualettruumides paberkäterätikud kätekuivatitega. Bosnias ja Hertsegoviinas vähendasime klientidele väljaprinditava paberi hulka 20% võrra laenulepingu kohta ja töötame selle nimel, et laenu raamleping praegusel kujul asendada uue ühtse laenulepingu versiooniga.
- Moldovas kasutame kõigi hoonete sise- ja välisvalgustuses ning reklaamide valgustuses LED-lampe. Samuti lõpetasime ärilõunate kohaletoimetamise plastpakendites ja kasutame nüüd keskkonnasõbralikumaid pakendeid.

Motiveeritud töötajad

- Pakume sisukaid töö- ja eneseteostusvõimalusi 369 andekale ja motiveeritud töötajale ning see arv kasvab veelgi.
- COVID-19 pandeemia ajal võtsime oma töötajate kaitseks vajalikke meetmeid: näomaskid, töökohti eraldavad kaitseklaasid, töötajate taksokulude hüvitamine jne. Pakkusime kodukontoris töötamise võimalust ning andsime oma töötajate käsutusse sülearvutid.
- Pakume oma töötajatele võimalust osaleda inglise keele kursustel ning korraldame meeskonnakoolitusi ja tööalaseid võistlusi, mille võitjaid ootavad atraktiivsed auhinnad ja preemiad.
- Pakume kõigile lute töötajatele eraravikindlustust ning lisaks rahalist toetust mitmesuguste sündmuste puhul.

Eesmärgid aastaks 2021

2021. aastaks on kontsern seadnud endale järgmised eesmärgid:

- üle 200 000 hea laenukäitumisega laenukliendi andmebaasis
- üle 185 000 tuhande € väljastatud laene
- toimivate laenude põhiosa portfelli väärtus aasta lõpuks 125 000 tuhat €
- müügitulu üle 70 000 tuhande €
- puhaskasumi marginaal vähemalt 20%
- uued tehnoloogilised lahendused, et laiendada klientidele pakutavate finantsteenuste hulka.

Kontsern kavatseb suurendada toimivate laenude põhiosa portfelli väärtust 2021. aasta lõpuks vähemalt 58%, ilma et klientide laenukäitumise indeks langeks (CPI > 87,5%) või tegevuskulude osakaal võrreldes intressituluga märkimisväärselt kasvaks.

Kontsern võib korrigeerida aasta keskel oma eesmärgi vastavalt valuutakursside kõikumisele. Valuutarisk võib saada mitmes riigis äri kasvu takistavaks teguriks.

Kontsern võib laiendada oma äritegevust, omandades teisi finantssektorisse kuuluvaid ettevõtteid.

5 Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

5.1 Konsolideeritud koondkasumiaruanne

Tuhandetes eurodes	Lisad	2020	2019
Intressi- ja muu sarnane tulu	9	44 477	46 994
Intressi- ja muu sarnane kulu	10	-10 997	-8 968
Intressitulu kokku		33 481	38 026
Muud tasud ja leppetrahvid	11	7 890	3 041
Muu teenustasutulu kokku		7 890	3 041
Muud tulud		3 723	749
Laenude allahindlus	12	-18 756	-10 937
Äritulud kokku		26 338	30 880
Tööjõukulud	13	-8 159	-6 296
Amortisatsioonikulu	20, 21, 22	-1 742	-1 239
Muud tegevuskulud	14	-8 302	-14 206
Tegevuskulud kokku		-18 203	-21 741
Kasum/kahjum õiglasel väärtusel kajastatavatest finantsvaradest		0	964
Kasum/kahjum valuutakursi muutustest		-1 958	365
Finantstulud kokku		-1 958	1 328
Kasum enne tulumaksu		6 176	10 467
Tulumaksukulu	15	-933	-2 096
Aruandeaasta kasum		5 243	8 371
Muu koondkasum			
Muu koondkasum, mis klassifitseeritakse järgmistel perioodidel ümber kasumiaruandesse:			
Kursivahede mõju välismaiste äriüksuste tulemuste ümberarvestamisele		-1 761	-306
Koondkasum kokku		3 482	8 065
Kasumiosa, mis kuulub:			
emaettevõtte omanikele		3 482	8 065
Koondkasum kokku, mis kuulub:			
emaettevõtte omanikele		3 482	8 065

Lisad lehekülgedel 16–62 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

5.2 Konsolideeritud finantsseisundi aruanne

Tuhandetes eurodes	Lisad	31.12.2020	31.12.2019
Varad			
Raha ja pangakontod	16	19 453	6 734
Klientidele antud laenud	12, 17	79 187	79 005
Ettmaksed	18	1 297	913
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	18	2 677	2 489
Müügiks hoitavad varad		25	5
Muud finantsinvesteeringud	19	7 196	9 908
Materiaalne põhivara	20	978	1 025
Vara kasutusõigus	21	2 113	2 850
Immateriaalne põhivara	22	3 693	3 326
Varad kokku		116 619	106 254
Kohustised ja omakapital			
Kohustised			
Laenud ja võlakirjad investoritelt	23	91 434	84 073
Võlad tarnijatele ja muud võlad	24	1 051	1 031
Tasumisele kuuluvad tulumaksukohustised	24	238	455
Edasilükkunud tulumaksukohustised	24	655	289
Muud kohustised	24	1 753	1 901
Kohustised kokku		95 131	87 749
Omakapital			
Aktsiakapital	25	10 000	10 000
Kohustuslik reservkapital		537	398
Realiseerimata kursivahed		-1 689	72
Jaotamata kasum		12 640	8 035
Omakapital kokku		21 488	18 506
Kohustised ja omakapital kokku		116 619	106 254

Kontsern kajastab rendikohustisi real „Laenud ja võlakirjad investoritelt“.

Lisad lehekülgedel 16–62 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

5.3 Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

Tuhandetes eurodes	Aksiakapital	Reservkapital	Realiseerimata kursivahed	Jaotamata kasum	Kokku
01.01.2019	10 000	28	378	2 284	12 690
Aruandeaasta kasum	0	0	0	8 371	8 371
Muu koondkasum					
Välisvaluuta ümberarvestamine	0	0	-306	0	-306
Koondkasum kokku	0	0	-306	8 371	8 065
Sissemaksed reservidesse	0	371	0	-371	0
Dividendid	0	0	0	-2 249	-2 249
31.12.2019	10 000	398	72	8 035	18 506
01.01.2020	10 000	398	72	8 035	18 506
Aruandeaasta kasum	0	0	0	5 243	5 243
Muu koondkasum					
Välisvaluuta ümberarvestamine	0	0	-1 761	0	-1 761
Koondkasum kokku	0	0	-1 761	5 243	3 482
Sissemaksed reservidesse	0	138	0	-138	0
Dividendid	0	0	0	-500	-500
31.12.2020	10 000	537	-1 689	12 640	21 488

Lisateave aksiakapitali kohta on toodud lisades 15 ja 25.

2020. aasta 31. detsembri ja 2019. aasta 31. detsembri seisuga ei vastanud ettevõtte reservkapital Eesti äriseadustiku nõuetele, mille järgi peab äriühingu reservkapital olema vähemalt 10% aksiakapitalist. Mittevastavuse kõrvaldamiseks suurendab ettevõtte igal aastal reservkapitali, lähtudes Eesti äriseadustiku nõudest.

Lisad lehekülgedel 16–62 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

5.4 Konsolideeritud rahavoogude aruanne

Tuhandetes eurodes	Lisad	2020	2019
E ttemaksed partneritele laenude väljastamiseks		-11 444	-11 263
Klientidelt laekunud ette- ja enammaksed		36 164	12 754
Tarnijatele tasutud võlad		-12 384	-10 728
Ostjatele laekunud võlad ja muud nõuded		862	831
Inkassofirmadelt laekunud summad		22 561	13 017
Makstud netotasud		-5 308	-4 547
Tasutud maksukohustised, v.a ettevõtte tulumaks		-2 977	-2 907
Makstud ettevõtte tulumaks		-1 861	-3 256
Klientidele väljamakstud summad		-47 401	-76 199
MasterC ardi klientidele väljamakstud summad		0	-100
MasterC ardi arvelduskonto muutus		-8 206	-1 405
Klientidelt laekunud põhiosa tagasimaksed		29 435	40 275
MasterC ardi klientidelt laekunud põhiosa tagasimaksed		4 484	476
Intressid, teenus- ja muud tasud		15 001	17 362
Rahavood äritegevusest kokku		18 926	-25 690
Põhivara soetamine		540	-840
Netorahavood tütarettevõtete soetamisest ja kontrolli kaotamisest tütarettevõtete üle kokku		0	-212
Laekunud tütarettevõtete müügist		0	159
Tasutud muude finantsinvesteeringute eest		-7 280	-1 850
Laekumised muudest finantsinvesteeringutest		6 457	0
Rahavood investeerimistegevusest kokku		-284	-2 743
Investoritelt saadud laenud		51 413	85 006
Investoritele tagasimakstud laenud		-42 341	-48 469
Arveldus krediidi muutus	23	-5 162	4 168
Rendilepingute põhiosa tagasimaksed		-873	-865
Makstud intressid		-7 937	-5 166
Makstud dividendid		-500	-2 248
Saadud sihtfinantseerimine		0	25
Tasutud muude finantsinvesteeringute eest		-38	0
Laekumised muudest finantsinvesteeringutest		4	0
Rahavood finantseerimistegevusest kokku		-5 434	32 451
Raha ja rahalähendite muutus		13 208	4 018
Raha ja rahalähendid aruandeaasta alguses		6 733	2 628
Raha ja rahalähendite muutus		13 208	4 018
Valuutakurside muutuste mõju		-488	87
Raha ja rahalähendid aruandeaasta lõpus	16	19 453	6 733

Kontsern on liigitanud rendimaksede põhiosa maksed finantseerimistegevuse ja intressimaksed äritegevuse rahavoogude alla, lähtudes kontserni valitud intressimaksede esitusviisist, ning lühiajalised rendimaksed ja madala väärtusega vara rendimaksed äritegevuse rahavoogude alla.

Lisad lehekülgedel 16–62 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

6 Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

6.1 Üldinformatsioon ettevõtte kohta

AS-i luteCredit Europe (edaspidi ka: ettevõtte) ja tema tütaretevõtete (edaspidi koos ka: kontsern) 2020. aasta 31. detsembril lõppenud majandusaasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande väljastamine kinnitati juhatuse otsusega 17. veebruaril 2021. Eesti äriseadustiku kohaselt peab juhatuse koostatud majandusaasta aruande koos konsolideeritud finantsaruannetega kinnitama esmalt nõukogu ja seejärel aktsionäride üldkoosolek. Aktsionäridel on õigus jätta juhatuse koostatud ja esitatud majandusaasta aruanne kinnitamata ja nõuda uue aruande koostamist.

AS luteCredit Europe (edaspidi ka: ettevõtte või ematetvõtte) on Eestis registreeritud ja tegutsev aktsiaselts registrijärgse asukohaga aadressil Maakri 19/1, Tallinn.

luteCredit SRL, luteCredit Albania SHA, luteCredit Macedonia DOOEL-Skopje, MKD luteCredit BH d.o.o. Sarajevo, lutePay Bulgaria EOOD ja luteCredit Bulgaria EOOD on tarbimislaene pakkuvad krediitiasutused, mille ainuomanik on AS luteCredit Europe. Luksemburgis asuva tütaretevõtte luteCredit Finance S.a.r.l. äritegevus on teistest tütaretevõtetest erinev ja see tegutseb kontserni finantsüksusena.

Tütaretevõtte lutePay Albania S.H.P.K. likvideeriti 2020. aasta septembris. 2020. aasta oktoobris asutati tütaretevõtte Velox Pay S.H.P.K, millel äritegevus puudus.

Käesolev aastaaruanne sisaldab AS-i luteCredit Europe ja tema tütaretevõtete konsolideeritud finantsaruandeid. Kontserni struktuuri on kirjeldatud täpsemalt lisas 26. Suhteid kontserni teiste seotud osapooltega on kirjeldatud lisas 28.

Käesolev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Nõukogu (IASB) välja antud rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt. Kui ei ole märgitud teisiti, on järgnevalt esitatud arvestuspõhimõtteid kasutatud järjepidevalt kõikidel käesolevas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kajastatud perioodidel.

6.2 Standardite ja arvestuspõhimõtete uute muudatuste tõlgendamine ja rakendamine

Arvestuspõhimõtteid on rakendatud järjepidevalt kõigil aruandes esitatud perioodidel, välja arvatud järgnevad uued ja/või muudetud IFRS-id, mida on rakendatud alates 1. jaanuarist 2020. Aruandeperioodil ei ole kontsern rakendatud ennetähtaegselt ühtegi muud standardit, tõlgendust ega muudatust, mis on vastu võetud, kuid pole veel jõustunud.

Standardite IAS 1 ja IAS 8 muudatused – olulisuse mõiste

Muudatustega selgitatakse olulisuse mõistet ning selle kohaldamist, võttes mõiste määratlemisel arvesse suuniseid, mis seni on esitatud mujal IFRS-i standardites. Peale selle on täiendatud mõiste määratlusele lisatud selgitusi. Muudatustega tagatakse, et olulisust määratletakse kõigis IFRS-i standardites ühtmoodi. Teave on oluline, kui võib põhjendatult eeldada, et selle väljajätmine, väärkajastamine või varjamine võib mõjutada otsuseid, mida üldotstarbeliste finantsaruannete esmased kasutajad konkreetse aruandva majandusüksuse finantsaruannetes sisalduva finantsteabe alusel teevad. Muudatused ei avaldanud kontserni raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Standardite IFRS 9, IAS 39 ja IFRS 7 muudatused – intressimäärade võrdlusaluste reform

Muudatused on seotud LIBOR-i ja muude intressimäärade võrdlusaluste (IBOR-ite) reformiga. Muudatustega nähakse ette ajutine vabastus teatud riskimaandusarvestuse nõuete kohaldamisest IBOR-i reformist otseselt mõjutatud riskimaandussuhete suhtes. Muudatused ei avaldanud kontserni raamatupidamise aruandele olulist mõju.

6.3 Vastuvõetud, kuid mitte veel jõustunud ega ennetähtaegselt rakendatud standardid

Järgmised uued standardid, tõlgendused ja muudatused 2020. aasta 31. detsembril lõppenud aruandeperioodile veel ei kohaldu ja seetõttu pole neid käesoleva konsolideeritud finantsaruande koostamisel rakendatud. Kontsern kavatseb neid rakendada siis, kui need jõustuvad.

Standardite IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 ja IFRS 16 muudatused – intressimäärade võrdlusaluste (IBOR-ite) reform (teine etapp)

(Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2021 või hiljem; rakendatakse edasiulatuvalt. Lubatud on varasem rakendamine).

Muudatused käsitlevad küsimusi, mis võivad intressimäärade võrdlusaluste reformi tagajärjel mõjutada finantsaruandlust, sealhulgas intressimäärade võrdlusaluselt alternatiivsele võrdlusalusele üleminekust tulenevate lepinguliste rahavoogude või riskimaandamissuhete muutuse mõjusid. Muudatused võimaldavad praktilise abinõuna vabastust IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 ja IFRS 16 teatud nõuetest, mis on seotud järgnevaga:

- muudatused finantsvarade, finantskohustiste ja rendikohustiste lepinguliste rahavoogude määramise aluses ja
- riskimaandamisarvestus.

Rahavoogude määramise aluse muutus

Muudatused nõuavad kontsernilt finantsvara või finantskohustise sisemise intressimäärade ajakohastamist, kui finantsvara või finantskohustise lepinguliste rahavoogude määramise alus muutub intressimäärade võrdlusaluste reformi tõttu.

Avalikustamine

Muudatused nõuavad kontsernilt täiendava teabe avalikustamist, et võimaldada aruande kasutajatel mõista intressimäärade võrdlusaluste reformi mõju kontserni finantsinstrumentidele, sealhulgas teavet reformist tingitud kontserni riskipositsioonide ja nendega seotud riskijuhtimistegevuste kohta.

Kontserni hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel kontserni raamatupidamise aruandele olulist mõju

Standardi IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ muudatused

(Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem, rakendatakse tagasiulatuvalt. Lubatud on varasem rakendamine)

Muudatustega selgitatakse, et kohustiste liigitamine lühi- või pikaajaliseks põhineb üksnes ettevõtte õigusel arveldamist aruandeperioodi lõpus edasi lükata. Ettevõtte õigus lükata arveldamist edasi vähemalt 12 kuud alates aruandekuupäevast ei pea olema tingimusteta, kuid sellel peab olema sisu. Klassifitseerimist ei mõjuta juhtkonna kavatsused ega ootused selle kohta, kas ja millal ettevõtte oma õigust kasutab. Muudatustega selgitatakse ka olukordi, mida peetakse kohustise lõpetamiseks. EL ei ole neid muudatusi veel heaks kiitnud.

Kontserni hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel kontserni raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Standardi IFRS 3 „Äriühendused“ muudatused

(Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2022 või hiljem. Lubatud on varasem rakendamine)

Muudatusega ajakohastatakse IFRS 3 viide 2018. aasta finantsaruandluse kontseptuaalsele raamistikule 1989. aasta raamistiku asemel. Samal ajal lisatakse muudatustega IFRS 3 uus lõik, milles on selgitatud, et tingimuslikke varasid ei saa omandamise kuupäeval kajastada. EL ei ole neid muudatusi veel heaks kiitnud.

Kontserni hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel kontserni raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Standardi IAS 16 „Materiaalsed põhivarad“ muudatused

(Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2022 või hiljem, rakendatakse tagasiulatuvalt. Lubatud on

varasem rakendamine)

IAS 16 muudatustega nõutakse, et materiaalse põhivara objektide vajalikku asukohta ja tööseisundisse viimise jooksul toodetud esemete müügist saadud tulu tuleb kajastada kasumiaruandes koos nende esemetega seotud kuludega ning nende kulude suurus tuleb mõõta vastavalt IAS 2 mõõtmisnõuetele.

Muudatusi tuleb rakendada tagasiulatuvalt, kuid ainult nende materiaalsete põhivara objektide suhtes, mis viiakse vajalikku asukohta ja tööseisundisse kõige varasema perioodi alguses, mis on esitatud aruandes, mille koostamisel ettevõtte muudatusi esmakordselt rakendab, või pärast seda. Muudatuse esialgse rakendamise kumulatiivset mõju kajastatakse jaotamata kasumis (või vajaduse korral mõnel muul asjakohasel omakapitali kirjel) algsaldo korrigeerimisena kõnealuse varaseima esitatud perioodi alguses (kui see on vajalik). EL ei ole neid muudatusi veel heaks kiitnud.

Kontserni hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel kontserni raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Standardi IAS 37 „Eraldised, tingimuslikud kohustused ja tingimuslikud varad“ muudatused

(Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2022 või hiljem, rakendatakse tagasiulatuvalt. Lubatud on varasem rakendamine)

Lepingu täitmiseks tehtavate kulutuste kindlaksmääramiseks nõutakse muudatustega ettevõttelt kõigi otseselt lepingu täitmiseks tehtavate kulude arvesse võtmist. Muudatustega selgitatakse, et lepingu täitmise kulud hõlmavad nii konkreetse lepingu täitmiseks tehtavaid vältimatuid kulutusi kui ka osa muudest kuludest, mis on otseselt seotud lepingute täimisega.

Ettevõtte rakendab neid muudatusi lepingutele, mille osas ta ei ole veel täitnud kõiki oma kohustusi selle aruandeperioodi alguses, mil ta muudatusi esimest korda rakendab (esmise rakendamise kuupäeval). Ettevõtte ei korrigeeri võrreldava perioodi informatsiooni. Selle asemel kajastab ettevõtte muudatuste esialgse rakendamise kumulatiivset mõju jaotamata kasumi või vastavalt vajadusele mõne muu asjakohase omakapitali kirje algsaldo korrigeerimisena esmise rakendamise kuupäeval.

Kontserni hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel kontserni raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Iga-aastased IFRS-i edasiarendused 2018–2020

(Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2022 või hiljem. Lubatud on varasem rakendamine)

IFRS-i edasiarendused (2018–2020) sisaldavad standardites tehtud kolme muudatust:

- IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ muudatustega selgitatakse, et hinnates, kas võlainstrumentide vahetamine olemasoleva laenuvõtja ja laenuandja vahel toimub oluliselt erinevatel tingimustel, sisaldavad koos uutel tingimustel arvestatud rahavoogude diskonteeritud nüüdisväärtusega kaasatavad tasud ainult laenuvõtja ja laenuandja vahel makstud või saadud tasusid, sisaldades ka laenuvõtja või laenuandja poolt teise osapoole nimel makstud või saadud tasusid
- IFRS 16 „Rendilepingud“ muudatustega eemaldatakse illustreeriv näide number 13, mis tekitab praktikas nii rentniku kui ka rendileandja jaoks segadust seoses renditud vara parenduste kajastamisega. Muudatuse eesmärk on eemaldada segadust tekitav illustreeriv näide.
- IAS 41 „Põllumajandus“ muudatusega kaotatakse nõue kasutada põllumajandusvarade õiglase väärtuse mõõtmisel maksueelseid rahavoogusid. Varem nõuti IAS 41-ga, et ettevõtte kasutaks õiglase väärtuse mõõtmisel maksueelseid rahavooge, kuid ei nõutud maksueelse diskontomäära kasutamist nende rahavoogude diskonteerimiseks.

6.4 Oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõte

Koostamise alus

Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandlusestandarditega (IFRS), nagu need on vastu võetud EL-i poolt. Alljärgnevalt on esitatud peamised konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted. Neid põhimõtteid on rakendatud järjepidevalt kõikide esitatud aastate puhul, kui ei ole märgitud teisiti.

Kooskõlas Eesti vabariigi raamatupidamise seadusega on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades avalikustatud ka emaettevõtte konsolideerimata põhjaruanded (finantsseisundi aruanne, koondkasumiaruanne, rahavoogude aruanne ja omakapitali muutuste aruanne). AS-i luteCredit Europe põhjaruanded on avalikustatud lisa 29 „Emaettevõtte kui eraldiseisva majandusüksuse konsolideerimata põhjaruanded“. Emaettevõtte põhjaruannete koostamisel on järgitud samu arvestuspõhimõtteid ja hindamisaluseid, mida on rakendatud ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel, v.a investeringud tütarettevõtetesse, mida on kajastatud konsolideerimata põhjaruannetes kapitaliosaluse meetodil.

Kui pole märgitud teisiti, on käesolev raamatupidamise aastaaruanne koostatud soetusmaksumuse põhimõttel. Kontsern liigitab oma kulud vastavalt nende olemusele.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes on esitatud võrdlusandmed eelmise perioodi kohta. Lisaks esitab kontsern täiendava finantsseisundi aruande ka eelmise perioodi alguse seisuga, kui mõnd arvestuspõhimõtet on rakendatud tagasiulatuvalt, on tehtud tagasiulatuva mõjuga korrigeerimisi või kirjeid ümber klassifitseeritud.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kirjade esitusviisi või liigituse muutmise korral liigitatakse ümber ka eelmise perioodi võrdlusandmed, kui vastavast arvestuspõhimõttest ei tulene teisiti.

Aruandevaluuta

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitatakse tuhandetes eurodes ning kõik summad on ümardatud lähima tuhandeni, kui ei ole märgitud teisiti. Kontserni kuuluvate ettevõtete arvestusvaluutad on järgmised: luteCredit SRL-i arvestusvaluuta on Moldova leu (MDL), luteCredit Albania SHA, lutePay Albania S.H.P.K ja Velox Pay S.H.P.K arvestusvaluuta on Albaania lekk (ALL), luteCredit Macedonia DOOEL-Skopje arvestusvaluuta on Makedoonia denaar (MKD), luteCredit Kosovo JSC arvestusvaluuta on euro (EUR), lutePay Bulgaria EOOD ja luteCredit Bulgaria EOOD arvestusvaluuta on Bulgaaria leev (BGN), MKD luteCredit BH d.o.o. Sarajevo arvestusvaluuta on Bosnia ja Hertsegoviina konverteeritav mark (BAM), luteCredit Europe AS-i ja luteCredit Finance S.a.r.l.-i arvestusvaluuta on euro (EUR).

Välisvaluuta

Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on esitatud eurodes, mis on ka emaettevõtte arvestusvaluuta. Kontsern määrab kindlaks iga aruandekohustusliku üksuse arvestusvaluuta, mida kasutatakse üksuse finantsaruannete kirjendamiseks.

Kontserni üksused võtavad kõik välisvaluutas tehtud tehingud arvele välisvaluuta ja arvestusvaluuta hetkekursiga ning need arvestatakse ümber esitusvaluutasse perioodi keskmise kursiga. Välisvaluutas fikseeritud rahalised varad ja kohustised arvestatakse ümber aruandekuupäeval kehtivate arvestusvaluuta hetkekursside alusel. Mitterahalised kirjed, mida kajastatakse soetusmaksumuse põhimõttel välisvaluutas, arvestatakse ümber esialgse tehingu toimumise kuupäeval kehtinud vahetuskursi alusel.

Konsolideerimisel arvestatakse välismaiste äriüksuste varad ja kohustised ümber eurodesse aruandekuupäeval kehtiva vahetuskursi alusel ning nende kasumiaruanded vastavate tehingute tegemise kuupäeval kehtinud vahetuskursside alusel. Konsolideerimisega seotud ümberarvestamisel tekkivad kursivahed kajastatakse muu koondkasumi koosseisus.

Välisvaluutas tehtud tehingud kajastatakse eurodes tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanka vahetuskursi alusel. Välisvaluutas fikseeritud rahalised varad ja kohustised arvestatakse ümber eurodesse perioodi lõpus kehtiva ametliku vahetuskursi alusel. Kõik pärast tehingu toimumise kuupäeva valuutakursside muutumisest tekkinud kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes valuutaposisioonide ümberhindamisest saadud kasumi või kahjumina.

Peamised Euroopa, Moldova, Albaania ja Põhja-Makedoonia keskpankade ametlikud valuutakursid (euro suhtes), mida on kasutatud kontserni aastaaruande koostamisel, on järgmised:

Aruandekuupäev	MDL	USD	ALL	MKD	BGN	BAM
31.12.2019	19,2605	1,1234	121,77	61,4856	1,9558	1,9558
31.12.2020	21,1266	1,2271	123,7	61,694	1,9558	1,9558
Aruandeperioodi keskmine	MDL	USD	ALL	MKD	BGN	BAM
2019	19,6737	1,1195	123,01	61,5038	1,9558	1,9558
2020	19,7414	1,1422	123,7659	61,6768	1,9558	1,9558

Raha ja rahalähendid

Finantsseisundi aruandes kajastatakse raha ja rahalähendite all pangas ja kassas olevat raha ning lühiajalisi hoiuseid, mille esialgne tähtaeg on kuni kolm kuud ning väärtuse muutumise risk väike. Konsolideeritud rahavoogude aruandes koosnevad raha ja rahalähendid rahast ning eespool määratletud lühiajalistest hoiustest.

Ettevõtte tulumaks ja edasilükkunud tulumaks

Edasilükkunud tulumaksu kajastatakse ajutiste erinevuste suhtes, mis tekivad kontserni varade ja kohustiste bilansiliste ja maksubaaside vahel (maksubaas on vara või kohustuse maksustamisel aluseks võetav summa).

Maksustamissüsteemi olemusest tulenevalt ei teki Eestis registreeritud ettevõtetel edasilükkunud tulumaksuvarasid ega -kohustisi, välja arvatud võimalik edasilükkunud tulumaksukohustis ettevõtte investeeringutelt tütar-, sidus- ja ühisettevõtetesse.

Kontserni edasilükkunud tulumaksukohustis tekib nendes riikides asuvate äriühingute puhul, kus aruandeaasta kasumit maksustatakse. Samuti tekib kontserni edasilükkunud tulumaksukohustis investeeringutelt Eesti tütar-, sidus- ja ühisettevõtetesse, välja arvatud juhul, kui kontsern suudab kontrollida maksustatavate ajutiste erinevuste tühistumise ajastamist ja nende tühistumine ettenähtavas tulevikus ei ole tõenäoline. Maksustatavate ajutiste erinevuste tühistumise näideteks on dividendide maksmine, investeeringu müük või likvideerimine jt tehingud.

Kuna kontsern kontrollib tütaretevõtete dividendipoliitikat, on tal võimalik kontrollida ka kõnealuse investeeringuga seotud ajutiste erinevuste tühistumise ajastamist. Kui emaettevõtte on otsustanud tüharetevõtte kasumit ettenähtavas tulevikus mitte jaotada, ei kajasta ta edasilükkunud tulumaksukohustist. Kui emaettevõtte hindab, et dividend makstakse välja ettenähtavas tulevikus, mõõdetakse edasilükkunud tulumaksukohustist planeeritava dividendi väljamakse ulatuses eeldusel, et dividendi väljamaksmiseks on aruandekuupäeva seisuga piisavalt vahendeid ja omakapitali, mille arvelt ettenähtavas tulevikus kasumit jaotada.

Maksuerinevused

Eestis kajastatakse tulumaksu (mida kajastatakse kasumiaruandes tulumaksukuluna) ainult maksustatavate sündmuste esinemisel (näiteks dividendide maksmine ja omakapitali vähendavad väljamaksed).

Järgmises tabelis on toodud ettevõtte tulumaksu määrad erinevates riikides, võttes vajadusel arvesse ka kohalike maksuhaldurite seisukohti:

Ettevõtte tulumaksu määr		2020		2019	
Riik	Aruandeaasta kasum	Jaotamata kasumist väljamakstavad dividendid	Aruandeaasta kasum	Jaotamata kasumist väljamakstavad dividendid	
Moldova	12%	6%	12%	6%	
Albaania	15%	5%	15%	5%	
Põhja-Makedoonia	10%	10%	10%	10%	
Bosnia	10%	5%	10%	5%	
Bulgaaria	10%	0%	10%	0%	
Luksemburg	0%	10%	0%	10%	
Eesti*	0%	20%	0%	20%	

* Eesti tulumaksuseaduse kohaselt on võimalik vähendada seda määra eelmise kolme kalendriaasta keskmise jaotatud kasumi ulatuses 14%-ni. Vähendatud tulumaksu määra rakendatakse vastavalt Eesti tulumaksuseaduse §-le 50¹.

Maksimaalne tulumaksukohustus, mis kaasneb ettevõtte jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisega, on avalikustatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisas 15.

Konsolideerimise alus

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne hõlmab emaettevõtte ja tütarettevõtete (IuteCredit SRL-i, IuteCredit Albania SHA, IutePay Albania S.H.P.K (kuni 30. septembrini 2020), Velox Pay S.H.P.K (alates 1. oktoobrist 2020), IuteCredit Macedonia DOOEL-Skopje, IuteCredit Kosovo JSC – kuni tegevusloa tühistamise hetkeni, MKD IuteCredit BH d.o.o. Sarajevo, IutePay Bulgaria EOOD, IuteCredit Bulgaria EOOD ja IuteCredit Finance S.a.r.l. Vt ka lisa 26.

Tütarettevõtteid konsolideeritakse alates kontrolli omandamise kuupäevast kuni kontrolli loovutamise kuupäevani. Kontroll on saavutatud, kui kontsern on avatud või tal on õigused investeerimisobjektis osalemisest tulenevale muutuvale kasumile ja ta saab mõjuvõimu kaudu, mis tal on investeerimisobjekti üle, seda kasumit mõjutada. Seega kontrollib kontsern investeerimisobjekti üksnes juhul, kui:

- tal on mõjuvõim investeerimisobjekti üle (st õigused, mis võimaldavad tal juhtida investeerimisobjekti olulisi tegevusi);
- ta on avatud või tal on õigused investeerimisobjektis osalemisest tulenevale muutuvale kasumile ning
- ta saab kasutada oma mõjuvõimu investeerimisobjekti üle, et mõjutada oma kasumi suurust.

Üldiselt eeldatakse, et hääletenamusega kaasneb ka kontroll. Selle eelduse paikapidavuse kinnitamiseks ja juhul, kui kontsernile ei kuulu investeerimisobjektis hääletenamus või muu sellega võrdsustatav õigus, peab kontsern hindama, kas ta kontrollib konkreetset investeerimisobjekti, võttes arvesse kõiki olulisi fakte ja asjaolusid, nagu näiteks:

- lepingupõhine kokkulepe / lepingupõhised kokkulepped investeerimisobjekti teiste hääleomanikega
- muudest lepingupõhistest kokkulepetest tulenevad õigused
- kontserni hääleõigused ja potentsiaalsed hääleõigused.

Kontsern hindab kontrolli omandamist investeringuobjektis uuesti, kui faktidest ja asjaoludest ilmneb, et üks või mitu kolmest kontrollielemendist on muutunud. Kõiki tütarettevõtete poolt aasta jooksul omandatud või müüdud varasid, kohustisi, tulusid ja kulusid kajastatakse kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes alates kontrolli saavutamise kuupäevast kuni kuupäevani, mil kontsern kontrolli tütarettevõtte üle kaotab.

Kasum või kahjum ning muu koondkasumi iga komponent omistatakse kontserni emaettevõtte omanikele ja vähemusosalusele isegi juhul, kui selle tulemusel tekib vähemusosalusele negatiivne saldo. Vajadusel korrigeeritakse tütarettevõtete aruandeid nii, et neis rakendatavad arvestuspõhimõtted oleks kontserni arvestuspõhimõtetega

kooskõlas. Kõik kontsernisisesed varad ja kohustised, omakapital, tulud, kulud ja rahavood, mis on seotud kontserni majandusüksuste vaheliste tehingutega, elimineeritakse konsolideerimisel täielikult.

Tütarettevõtte osaluse muutust, millega ei kaasne kontrolli kaotust, kajastatakse omakapitalitehinguna.

Kui kontsern kaotab kontrolli tütarettevõtte üle, siis lõpetab ta tütarettevõtte varade (sh firmaväärtuse), kohustiste, vähemusosaluse ja omakapitali muude komponentide kajastamise ning kajastab kontrolli kaotamisega seotud kasumi või kahjumi kasumiaruandes. Kui kontsern kaotab kontrolli tütarettevõtte üle, säilitades osaluse ettevõttes, siis lõpetab ta endise tütarettevõtte varade ja kohustiste kajastamise oma konsolideeritud finantsseisundi aruandes, kajastab kontrolli kaotamisel endises tütarettevõttes säilinud investeeringut selle õiglasel väärtuses ning seejärel kajastab seda ja kõiki summasid, mida endine tütarettevõtte talle võlgneb või mida ta ise võlgneb sellisele tütarettevõttele, kooskõlas asjakohaste IFRS-idega. Õiglane väärtus on kas õiglane väärtus finantsvara esmasel kajastamisel kooskõlas standardiga IFRS 9 või soetusmaksumus sidus- või ühisettevõttesse tehtud investeeringu esmasel kajastamisel.

Arvestuspõhimõtteid rakendatakse tütarettevõtetes omatavate osaluste konsolideerimisel järjekindlalt, võttes aluseks samad aruandeperioodid, mida kasutatakse emaettevõtte puhul. Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel elimineeritakse kontsernisisesed tehingud ja saldod ning kontserni üksuste vaheliste tehingute tulemusena tekkinud realiseerimata kasumid ja kahjumid.

Äriühendused ja firmaväärtus

Äriühendusi kajastatakse ostumeetodil. Soetusmaksumuse mõõtmiseks liidetakse ülekantud tasu, mida hinnatakse omandamise kuupäeval õiglasel väärtuses, omandatud ettevõttes kontsernile kuuluva vähemusosaluse summaga. Iga äriühenduse puhul valib kontsern, kas ta kajastab vähemusosalust õiglasel väärtuses või proportsionaalse osana omandatud ettevõtte eristatavast netovarast. Omandamisega seotud kulutused kantakse nende tekkimisel kuludesse ning kajastatakse halduskulude all.

Kui kontsern omandab ettevõtte, hindab ta omandatud finantsvarade ja -kohustiste klassifitseerimist vastavalt lepingulistele, majanduslikele ja muudele asjakohastele tingimustele omandamise kuupäeva seisuga. See hõlmab ka varjatud tuletisinstrumentide eraldamist põhilepingutest, mille omandatav äriühing on sõlminud.

Omandaja ülekantavat tingimuslikku tasu kajastatakse omandamise kuupäeva seisuga õiglasel väärtuses. Omakapitaliks liigitatud tingimuslikku tasu üle ei mõõdetata ning selle järgnevat arveldamist kajastatakse omakapitalis. Varaks või kohustiseks liigitatud tingimuslikku tasu, mis on IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ rakendusallasel kuuluv finantsinstrument, mõõdetakse õiglasel väärtuses, kusjuures õiglase väärtuse muutused kajastatakse vastavalt standardile IFRS 9 kasumiaruandes. IFRS 9 rakendusallasel mittekuuluvat tingimuslikku tasu mõõdetakse igal aruandekuupäeval õiglasel väärtuses, õiglase väärtuse muutused kajastatakse kasumiaruandes.

Firmaväärtust mõõdetakse algselt soetusmaksumuses, milleks on see osa ülekantud tasu ja vähemusosaluse, aga ka mis tahes eelnevalt omandatud osaluse summast, mis ületab omandatud eristatava netovara õiglast väärtust. Kui ülekantud tasu kogusumma on väiksem kui omandatud netovara õiglane väärtus, hindab kontsern uuesti, kas ta on teinud õigesti kindlaks kõik omandatud varad ja kohustised, ning vaatab üle protseduurid, mida kasutati omandamise kuupäeva seisuga kajastatavate summade mõõtmiseks. Kui ka ümberhindamisel leitakse, et ülekantud tasu kogusumma on väiksem kui omandatud netovara õiglane väärtus, kajastatakse kasum kasumiaruandes.

Pärast esmast arvelevõtmist kajastatakse firmaväärtust soetusmaksumuses, millest on arvatud maha võimalikud vara väärtuse langusest tulenevad kahjumid. Vara väärtuse languse kontrollimise eesmärgil jagatakse äriühenduses omandatud firmaväärtus alates omandamise kuupäevast kõigile kontserni raha teenivatele üksustele, mis peaks ühendusest kasu saama, olenemata sellest, kas omandatava muud varad või kohustised on neile üksustele omistatud.

Kui firmaväärtus on jagatud raha teenivale üksusele ning osa selle üksuse tegevusest müüakse, lisatakse müüdava tegevusvaldkonnaga seotud firmaväärtus tegevusvaldkonna müügist tuleneva kasumi või kahjumi arvutamisel tegevusvaldkonna bilansilisele väärtusele. Sel viisil realiseeritavat firmaväärtust mõõdetakse müüdava tegevusvaldkonna ja alles jäänud raha teeniva üksuse osa suhtelise väärtuse alusel.

Investeeringud tütarettevõtetesse

Emaettevõtte konsolideerimata põhiaruannetes (lisa 26) on kajastatud investeeringud tütarettevõtetesse kapitaliosaluse meetodil. Kapitaliosaluse meetodi puhul võetakse investeering algselt arvele soetusmaksumuses. Investeeringu bilansilist maksumust korrigeeritakse nii, et see kajastaks tütarettevõtte netovarast investorile kuuluva osa suuruse muutust alates omandamiskuupäevast.

Õiglase väärtuse mõõtmine

Õiglane väärtus on summa, mille eest on võimalik vahetada vara või arveldada kohustis teadlike, huvitatud ja sõltumatute osapoolte vahelises tehingus. Aktiivsetel turgudel põhineb finantsvarade ja -kohustiste, sh tuletisinstrumentide õiglase väärtus nende noteeritud turuhinnal.

Kõik varad ja kohustised, mis on hinnatud õiglasesse väärtusesse või mille õiglased väärtused on raamatupidamise aastaaruandes avalikustatud, on klassifitseeritud vastavalt alltoodud õiglase väärtuse hierarhiale, mis põhineb madalaima taseme sisendil, mis on oluline õiglase väärtuse mõõtmisele tervikuna:

- Tase 1 — noteeritud (korrigeerimata) hinnad aktiivsel turul identsetele varadele ja kohustistele
- Tase 2 — hindamistehnikad, mille puhul õiglase väärtuse hindamise seisukohalt olulised madalaima taseme sisendid on otseselt või kaudselt jälgitavad
- Tase 3 — hindamistehnikad, mille puhul õiglase väärtuse hindamise seisukohalt olulised madalaima taseme sisendid ei ole jälgitavad.

Finantsinstrumentide õiglase väärtuse hierarhia on toodud lisas 27.

Intressitulu kajastamine

Intressi- ja muu sarnane tulu

Intressitulu arvutamiseks rakendab kontsern finantsvarade (v.a varad, mille väärtus on krediidiriski tõttu langenud, ning POCI finantsvarad ehk finantsvarad, mis on krediidiriski tõttu langenud väärtusega ostetud või tekkinud) bilansilisele koguväärtusele sisemist intressimäära. Finantsvarade puhul, mille väärtus on krediidiriski tõttu langenud ning mis kuuluvad seega 3. krediidiriski rühma (viivislaenu), arvestab kontsern intressitulu, rakendades sisemist intressimäära finantsvara korrigeeritud soetusmaksumuse netosummale. Kui selline finantsvara peaks taastuma nii, et tema väärtus pole enam krediidiriski tõttu langenud, hakkab ka kontsern intressitulu jälle tavapärasel viisil arvestama. POCI finantsvarade puhul arvestab kontsern intressitulu, rakendades finantsvara korrigeeritud soetusmaksumusele krediidiga korrigeeritud sisemist intressimäära. Krediidiga korrigeeritud sisemine intressimäär on intressimäär, millega diskonteeritakse hinnangulised tulevased rahavood (sh krediidikahju) esmasel kajastamisel täpselt krediidiriski tõttu langenud väärtusega ostetud või tekkinud finantsvara amortiseeritud soetusmaksumusse.

Sisemise intressimäära meetod

IFRS 9 kohaselt kajastatakse intressitulu sisemise intressimäära meetodil kõigi finantsinstrumentide puhul, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Sisemine intressimäär on määr, millega hinnangulisi tulevase laekumisi finantsinstrumendi eeldatava kehtivusaja või vajaduse korral lühema perioodi jooksul diskonteerides on tulemuseks antud finantsvara bilansiline väärtus.

Vara sisemise intressimäära (ja seega ka korrigeeritud soetusmaksumuse) arvutamisel võetakse arvesse kõik soetamisega seotud alla- või juurdehindlused, tasud ja kulud, mis on sisemise intressimäära lahutamatuks osaks. Kontsern kasutab intressitulu kajastamisel tulumäära, mis kajastab nende parimat hinnangut selle kohta, milline oleks konstantne tulumäär laenu eeldatava eluea lõpuni. Seega võtab kontsern kajastamisel arvesse ka erinevad intressimäärad, mis võidakse laenule erinevatel ajahetkedel rakendada, ning muud toote eluea jooksul toimuda võivad muutused.

Muude tasude kajastamine

Muu teenustasutulu

IFRS 15 keskne põhimõte seisneb selles, et majandusüksus kajastab klientidele lubatud kaupade või teenuste võõrandamise müügitulu summas, mis vastab tasule, mida majandusüksusel on tema hinnangul õigus vastavate kaupade või teenuste eest saada. Selle keskse põhimõtte rakendamiseks on paigas 5-sammuline mudel:

- (i) kliendiga sõlmitud lepingu(te) tuvastamine
- (ii) teostamiskohustuste tuvastamine lepingus
- (iii) tehinguhinna kindlaks tegemine
- (iv) tehinguhinna jaotamine lepingus tuvastatud teostamiskohustustele
- (v) tulu kajastamine vastava teostamiskohustuse täitmisel.

Laenulepingute tingimustega pannakse paika mõlema osapoole õigused ja kohustused laenusuhtes ning mõlemad osapooled peavad need kinnitama (ka müügi järgsete teenuste puhul, mida kontsern oma klientidele pakub).

Finantsinstrumendid

Esmase arvelevõtmise

Finantsvarad ja -kohustised (v.a klientidele antud laenud ja ettemaksed ning neile võlgnetavad summad) võetakse arvele tehingupäeval ehk päeval, mil kontsernist saab instrumendi lepinguline osapool. Klientidele antud laenud ja ettemaksed kajastatakse raha ülekandmisel nende pangaarvetele. Investoritele võlgnetavad summad kajastab kontsern raha laekumisel kontserni pangaarvetele.

Finantsinstrumentide liigitamine nende esmasel kajastamisel sõltub nende lepingulistest tingimustest ning nende juhtimiseks rakendatavast ärimudelist. Nagu kirjeldatud lisa 27, mõõdetakse finantsinstrumente algselt nende õiglases väärtuses (v.a õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad ja -kohustised), millele lisatakse või millest lahutatakse tehingukulutused.

Kontsern kajastab oma finantsvarasid vastavalt nende lepinguliste tingimustele, kontserni valitud ärimudelile ning sellele, kes finantsvarast tulenevad rahavood on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intressi maksed, kas:

- korrigeeritud soetusmaksumuses
- õiglases väärtuses muutusega läbi muu koondkasumiaruande (FVOCI) või
- õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande (FVPL)

Finantskohustisi (v.a laenukohustised ja finantstagatislepingud) kajastatakse kas korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande, kui tegemist on kas kauplemiseesmärgil hoitavate tuletisinstrumentidega või on kohustis määratletud õiglases väärtuses kajastatavaks.

Finantsinstrumendid

Finantsvarad ja -kohustised (v.a klientidele antud laenud) võetakse arvele tehingupäeval ehk päeval, mil kontsernist saab instrumendi lepinguline osapool. Klientidele antud laenud kajastatakse raha ülekandmisel nende pangaarvetele.

Finantsvarad

Kontsern kajastab klientidele antud laene ning muid finantsinvesteeringuid korrigeeritud soetusmaksumuses vaid juhul, kui mõlemad alltoodud tingimused on täidetud:

- Finantsvara hoitakse ärimudeli raames, mille eesmärk on hoida finantsvara lepingupõhiste rahavoogude kogumiseks;
- Finantsvara lepingutingimustest tulenevad kindlaksmääratud kuupäevadel rahavood, mis on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intressi maksed.

Pärast esmast kajastamist kontsern oma finantsvara enam ümber ei liigita, välja arvatud juhul, kui kontsern omandab, müüb või lõpetab mõne ärivaldkonna.

Finantsvara kajastamine lõpetatakse, kui kaotatakse õigus antud varast tulenevatele rahavoogudele. Samuti lõpetab kontsern finantsvara kajastamise juhul, kui ta on kõnealuse varaobjekti üle kandnud ning ülekandmine vastab kajastamise lõpetamise kriteeriumitele.

Finantsvara loetakse kontserni poolt ülekantuks, kui on täidetud üks järgmistest tingimustest:

- Kontsern on kandnud üle oma lepingujärgsed õigused finantsvarast tulenevate rahavoogude saamiseks
- Kontsernil säilivad õigused varast tulenevatele rahavoogudele, kuid ta on võtnud läbi tagatisega kokkuleppe kohustuse tasuda saadud rahavood täies mahus olulise viivitusega kolmandale isikule

Finantskohustised

Finantskohustised võetakse bilansis algselt arvele nende soetusmaksumuses. Pärast esmast arvelevõtmist kajastatakse emiteeritud võlakohustisi ja muid laenatud vahendeid korrigeeritud soetusmaksumuses, mille arvutamisel võetakse arvesse kõik emiteerimisega seotud alla- või juurdehindlused ning kulud, mis on sisemise intressimäära lahutamatuks osaks.

Finantskohustise kajastamine lõpetatakse selle täitmisel, tühistamisel või aegumisel. Kui olemasolev finantskohustis asendatakse sama laenuandja teise kohustisega, millel on oluliselt erinevad tingimused, või kui olemasoleva kohustise tingimusi oluliselt muudetakse, käsitletakse sellist asendamist või muutmist esialgse kohustise kajastamise lõpetamise ja uue kohustise arvelevõtmisena. Erinevus esialgse finantskohustise bilansilise väärtuse ja makstud tasu vahel kajastatakse kasumiaruandes.

Finantsvarade väärtuse langus

Eeldatava krediitkahju teidmise põhimõtted

Kontsern kajastab eeldatava krediitkahju ulatuses allahindluse kõikide laenude ja muude võlainstrumentide puhul, mida ei kajastata õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande (käesolevas peatükis: finantsinstrumendid).

Allahindluse suuruse määramisel tuginetakse vara eluea jooksul tekkida võivatele krediitkahjudele (eluea jooksul eeldatav krediitkahju), välja arvatud juhul, kui pärast esmast kajastamist pole krediidirisk oluliselt suurenenud, mispuhul võetakse allahindluse suuruse määramisel aluseks lähema 12 kuu jooksul eeldatav krediitkahju). Põhimõtteid, mida kontsern krediidiriski suurenemise hindamisel rakendab, on tutvustatud täpsemalt lisas 8.

12 kuu eeldatav krediitkahju kajastab seda osa finantsinstrumendi eluea jooksul eeldatavast krediitkahjust, mis on tingitud aruandekuupäevale järgneva 12 kuu jooksul ilmneva võivatest kahjumit põhjustavatest sündmustest. Nii eluea kui ka 12 kuu jooksul eeldatav krediitkahju leitakse kollektiivselt.

Kontsern on kehtestanud põhimõtted, mille alusel iga aruandeperioodi lõpus hinnata, kas finantsinstrumendi krediidirisk on pärast esmast kajastamist oluliselt suurenenud, võttes arvesse makseviivituse tõenäosuse muutumist finantsinstrumendi järelejäänud kehtivusaja jooksul.

Eeltoodu alusel liigitab kontsern oma laenud kas 1., 2. või 3. krediidiriski rühma või finantsvaradeks, mis on krediidiriski tõttu langenud väärtusega ostenud või tekkinud (POCI):

- 1. rühm: laenude esmasel arvelevõtmisel kajastab kontsern allahindluse 12 kuu jooksul eeldatava krediitkahju alusel. Siia rühma kuuluvad ka paranenud krediidiriskiga laenud, mis on 2. rühmast siia ümber liigitatud.
- 2. rühm: laenude puhul, mille krediidirisk on pärast esmast kajastamist oluliselt suurenenud, kajastab kontsern allahindluse nende eluea jooksul eeldatava krediitkahju alusel. Siia rühma kuuluvad ka paranenud krediidiriskiga laenud, mis on 3. rühmast siia ümber liigitatud.
- 3. rühm: laenud, mille väärtus on krediidiriski tõttu langenud. Kontsern kajastab allahindluse nende eluea jooksul eeldatava krediitkahju alusel.
- POCI finantsvarad: finantsvarad, mille väärtus on juba esmasel kajastamisel krediidiriski tõttu langenud. Kõnealused varad võetakse algselt arvele nende õiglases väärtuses ning nendelt saadavat intressitulud kajastatakse edaspidi krediidiga korrigeeritud sisemise intressimäära alusel. Allahindlus kajastatakse või tühistatakse vaid ulatuses, milles eeldatav krediitkahju edaspidi muutub.

Finantsvarade, mille puhul ei ole kontsernil mõistlikku ootust, et nende maksumus saaks kas täielikult või osaliselt kaetud, bilansilist väärtust vähendatakse otse. Seda loetakse finantsvara kajastamise (osaliseks) lõpetamiseks.

Kahjumid finantsvara väärtuse langusest ja väärtuse languse tühistamised kajastatakse vara bilansilise väärtuse korrigeerimisena.

Krediidiriski hindamisel kasutab kontsern järgmiseid põhinäitajaid: makseviivituse tõenäosus (PD), makseviivitusest tingitud kahjumäär (LGD) ja makseviivituses olev riskipositsioon (EAD). Järgnevalt on võetud lühidalt kokku eeldatava krediidikahju arvutamise üldpõhimõtted:

- **Makseviivituse tõenäosus** Makseviivituse tõenäosus on hinnang tõenäosusele, et prognoositava ajavahemiku jooksul tekib maksehäire. Maksehäire võib tekkida vaatlusalusel perioodil vaid ühel kindlal ajahetkel. Makseviivituse tõenäosus näitab, kui suur on tõenäosus, et laenuklent ei suuda hinnangule järgneva 12 kuu jooksul rohkem kui 50 päeva üle tähtaja olevaid lepingulisi kohustusi täita.
- **Makseviivituses olev riskipositsioon** Makseviivituses olev riskipositsioon on hinnang riskipositsioonile tulevase makseviivituse hetkel, mille leidmisel on võetud arvesse pärast aruandekuupäeva riskipositsioonis tõenäoliselt toimuvaid muudatusi, sh põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intressi makseid (nii lepingujärgseid kui muid), eeldatavaid väljavõtmisi siduvate laenuandmiskohustuste pealt ning tähtaja ületanud maksete pealt kogunenud intressi.
- **Makseviivitusest tingitud kahjumäär** Makseviivitusest tingitud kahjumäär näitab majanduslikku kahju, mis võib tekkida, kui laenuklent ei suuda rohkem kui 50 päeva üle tähtaja olevaid lepingulisi kohustusi täita, ning see leitakse riigipõhiste kahjumäärade alusel, mis põhinevad varasemal kahjustatistikal. Selle leidmise aluseks on vahe lepingu alusel ettevõttele tasumisele kuuluvate rahavoogude ja laenuandja poolt eeldatavalt kättesaadavate rahavoogude (sh tagatise realiseerimisest või krediidikvaliteeti parandavatest kokkulepetest, mida loetakse laenu lahutamatuks osaks ning mis ei kuulu seega eraldi kajastamisele) vahel. Tavaliselt näidatakse seda protsendina makseviivituses olevast riskipositsioonist.

IFRS 9 kohaselt leitakse makseviivitusest tingitud kahjumäär nii 1., 2. ja 3. rühma kui ka krediidiriski tõttu langenud väärtusega ostetud või tekkinud finantsvaradeks liigitatud nõuete puhul. Makseviivitusest tingitud kahjumäära arvutustes kasutatavad sisendandmed on hinnangulised ning võimalusel järeltestitakse nende paikapidavust ka võrdluses hiljutiste laekumistega. Vajadusel leitakse kahjumäärad eraldi erinevate majanduslike stsenaariumite jaoks.

Järgnevalt on võetud lühidalt kokku eeldatava krediidikahju mudeli rakendamise üldpõhimõtted:

- **1. rühm** 12 kuu eeldatav krediidikahju kajastab seda osa finantsinstrumendi eluea jooksul eeldatavast krediidikahjust, mis on tingitud aruandekuupäevale järgneva 12 kuu jooksul ilmneva võivatest kahjumit põhjustavatest sündmustest. 12 kuu eeldataval krediidikahjul põhineva allahindluse leidmisel tugineb kontsern makseviivituse tõenäosusele aruandekuupäevale järgneva 12 kuu jooksul. Makseviivituse tõenäosus korrutatakse läbi prognoositava makseviivituses oleva riskipositsiooni (lisa 7) ja eeldatava makseviivitusest tingitud kahjumääraga ning diskonteeritakse seejärel esialgsele sisemisele intressimäärale lähedase intressimääraga.
- **2. rühm** Laenude puhul, mille krediidirisk on pärast esmast kajastamist oluliselt suurenenud, kajastab kontsern allahindluse nende eluea jooksul eeldatava krediidikahju alusel. Arvutuskäik on sarnane 1. rühma omaga (sh kaalutakse erinevaid võimalikke stsenaariume), kuid makseviivituse tõenäosus ja makseviivitusest tingitud kahjumäärad leitakse kogu instrumendi eluea kohta. Eeldatavad rahapuudujäägid diskonteeritakse esialgsele sisemisele intressimäärale lähedase intressimääraga.
- **3. rühm** Laenude puhul, mille väärtus on krediidiriski tõttu langenud, kajastab kontsern nende eluea jooksul eeldatava krediidikahju. Meetod on sarnane 2. rühma puhul kasutatavaga, kuid makseviivituse tõenäosuseks arvestatakse 100%.
- **Finantsvarad, mis on krediidiriski tõttu langenud väärtusega ostetud või tekkinud:** Selliste finantsvarade väärtus on juba esmasel kajastamisel krediidiriski tõttu langenud.

Tulevikku vaatav informatsioon

Oma eeldatava krediidikahju hindamise mudelites toetub kontsern järgmisele tulevikku vaatavale informatsioonile (lisa 7):

- SKP kasv
- Töötuse määr

Eeldatava krediidikahju hindamise mudelid ja nende sisendid ei pruugi alati peegeldada turutingimusi raamatupidamise aastaaruande esitamise kuupäeva seisuga. Selle vea parandamiseks tehakse aeg-ajalt erinevuste korrigeerimiseks ajutisi parandusi, kuid seda vaid juhul, kui erinevuste mõju oleks märkimisväärne.

Vaatlusalune periood

Üldjuhul võetakse ajalooliste andmete analüüsimisel vaatlusaluseks perioodiks vähemalt 12 kuu pikkune ajavahemik. Sama 12-kuulist perioodi rakendatakse ka tulevikku vaatavate hinnangute andmisel.

Mahakandmine

Üle 365 päeva üle tähtaja finantsvarade kajastamine lõpetatakse, kuna selliste nõuete laekumist ei peeta enam tõenäoliseks. Kui mahakantav summa on suurem kui kogunenud allahindlus, suurendatakse nende erinevuse võrra esmalt allahindluse summat ning alles seejärel saldeeritakse see bilansilise väärtusega. Hilisemad laekumised arvestatakse maha krediidikahjust tulenevatest kuludest.

Põhivara

Materiaalne põhivara

Materiaalset põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on arvatud maha akumulieeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad kahjumid. Kui varaobjekti bilansiline väärtus on suurem kui tema eeldatav kaetav väärtus, hinnatakse varaobjekt viivitamata alla tema kaetavale väärtusele.

Kulumi arvestatakse lineaarsel meetodil, millega kantakse vara soetusmaksumus selle hinnangulise kasuliku eluea jooksul kuludesse. Kasutatakse järgmisi amortisatsioonimäärasid:

Kategooria	Aastamäär
Võrgu- ja arvutitehnika	20%–50%
Mööbel	15%–33%

Amortisatsioonimäärad vaadatakse üle igal aruandekuupäeval ning alati, kui ilmnevad asjaolud, mis võiks omada märkimisväärset mõju vara või varade rühma kasulikule elueale. Hinnangute muutuste mõju kajastatakse nii aruandeperioodis kui ka järgnevatel perioodides.

Immateriaalne põhivara

Eraldi omandatud immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele soetusmaksumuses. Äriühenduse käigus omandatud immateriaalse põhivara soetusmaksumus on selle õiglane väärtus omandamiskuupäeva seisuga. Pärast algset arvelevõttu kajastatakse immateriaalset põhivara soetusmaksumuses, millest on arvatud maha akumulieeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad kahjumid.

Sisemiselt loodud immateriaalset vara, välja arvatud kapitaliseeritud arendusväljaminekuid, ei kapitaliseerita ning vastavad väljaminekud kajastatakse kasumiaruandes tekkepõhiselt kuluna.

Immateriaalne põhivara jaguneb piiratud ja piiramatult kasuliku elueaga varaks.

Piiratud kasuliku elueaga immateriaalset põhivara amortiseeritakse selle kasuliku eluea vältel ning selle väärtuse langust hinnatakse, kui esineb asjaolusid, mis viitavad väärtuse languse võimalikkusele. Piiratud kasuliku elueaga immateriaalse põhivara amortisatsiooniperiood ja -meetod vaadatakse üle vähemalt iga aruandeperioodi lõpus. Muutused vara eeldatavas kasulikus elueas või varast tuleneva majandusliku kasu eeldatavas tarbimismudelil muudavad vastavalt kas amortisatsiooniperioodi või -meetodit ning neid käsitletakse arvestushinnangute muutustena. Piiratud kasuliku elueaga immateriaalse põhivara amortisatsioonikulu kajastatakse kasumiaruandes immateriaalse põhivara funktsioonile vastavas kulukategoorias.

Piiramatul kasuliku elueaga immateriaalset põhivara ei amortiseerita, kuid selle väärtuse langust kontrollitakse üks kord aastas kas eraldi või raha teeniva üksuse tasandil. Kasuliku eluea piiramatuse hindamise asjakohasust kontrollitakse üks kord aastas, et teha kindlaks, kas tegemist on endiselt piiramatul kasuliku elueaga varaga. Kui vara ei saa enam pidada piiramatul kasuliku elueaga varaks, liigitatakse see edasiulatavalt ümber piiratud kasuliku elueaga varaks.

Uurimistegevusega seotud väljaminekud kantakse kuludesse nende tekkimisel. Konkreetse projektiga seotud arendusväljaminekud kajastatakse immateriaalse põhivarana juhul, kui kontsern suudab tõestada järgmist:

- Immateriaalse põhivara kasutus- või müügikõlblikuks muutmine on tehniliselt võimalik
- Ta kavatseb immateriaalse põhivara valmis saada ning tal on võimalik ja ta kavatseb seda kasutada või müüa
- Kuidas vara hakkab tulevast majanduslikku kasu looma
- Vara arendamise lõpetamiseks on olemas piisavad vahendid
- Ta suudab usaldusväärselt mõõta vara arendustegevusega seotud kulutusi

Pärast arendusväljaminekute algset arvelevõttu varana kajastatakse neid soetusmaksumuses, millest on arvatud maha akumuliseeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad kahjumid. Amortisatsiooni hakatakse arvestama hetkest, mil arendamine on lõpetatud ning vara on kasutamiseks valmis. Vara amortiseeritakse perioodi vältel, mil selle eeldatav tulevane kasu peaks realiseeruma. Arendusperioodi jooksul kontrollitakse vara väärtuse langust kord aastas.

Tarkvaralitsentse kajastatakse immateriaalse põhivarana vastavalt tarkvara soetamiseks ja kasutusele võtmiseks tehtud kulutustele. Tarkvara amortisatsiooni arvestatakse lineaarselt, lähtudes tarkvara kasulikust elueast vastavalt tarkvara kirjeldusele/funktsioonidele. Amortisatsiooni arvestatakse lineaarselt 3–10 aasta jooksul.

Mittefinantsvara väärtuse langus ja kajastamise lõpetamine

Põhivara kajastamine lõpetatakse selle võõrandamisel (st kuupäeval, mil saaja saavutab vara üle kontrolli) või siis, kui vara kasutamisest ega võõrandamisest ei eeldata enam tulevast majanduslikku kasu. Vara kajastamise lõpetamisest tulenev kasum või kahjum (netomüügitulu ja vara bilansilise väärtuse vahe) kajastatakse kasumiaruandes.

Kui materiaalse või immateriaalse põhivara kaetav väärtus on langenud alla selle bilansilise väärtuse, hinnatakse varaobjekt alla selle kaetavale väärtusele. Vara väärtuse languse kindlaks tegemiseks viiakse läbi väärtuste languse test ning leitakse vara kaetav väärtus. Vara väärtuse langust testitakse vähemalt kord aastas, igal aruandekuupäeval, kui esineb vara võimalikule väärtuse muutumisele viitavaid asjaolusid. Varade väärtuse langust kajastatakse aruandeperioodi kuluna.

Kontsern hindab igal aruandekuupäeval, kas on mingeid viiteid selle kohta, et vara väärtus võib olla langenud. Kui selliseid viiteid on või kui vara puhul nõutakse iga-aastaselt väärtuse languse kontrollimist, hindab kontsern vara kaetava väärtuse suurust. Kaetav väärtus määratakse kindlaks eraldi iga eraldiseisva varaobjekti kohta, välja arvatud juhtudel, kui vaatlusalusest varaobjektist ei tulene rahavoogusid, mis oleksid valdavas osas sõltumatud muude varade või vararühmade poolt loodatavatest rahavoogudest.

Kasutusväärtuse hindamisel diskonteeritakse hinnangulised tulevased rahavood nüüdisväärtuseni, kasutades maksueelset diskontomäära, mis peegeldab turu hetkehinnangut raha ajaväärtuse suhtes ja varaga seotud spetsiifilisi riske. Õiglase väärtuse ja müügikulude vahe suuruse hindamisel võetakse arvesse hiljutisi turutehinguid. Kui selliseid tehinguid ei leita, kasutatakse sobivat hindamismudelit. Nende arvutuste õigsust aitavad kinnitada hindamiskordajad, avalikult kaubeldavate ettevõtete noteeritud aktsiahinnad või muud kättesaadavad õiglase väärtuse näitajad.

Kontsern kasutab väärtuse languse hindamisel hiljutisi eelarveid ja prognoose, mis koostatakse eraldi kontserni iga sellise raha teeniva üksuse kohta, millele varaobjektid on jaotatud. Need eelarved ja prognoosid koostatakse üldjuhul viie aasta kohta. Kaugemale kui viis aastat ette prognoositavate rahavoogude hindamisel arvutatakse välja ja kaasatakse kalkulatsioonides ka pikaajaline kasvumäär.

Vara väärtuse langusest tulenevad kahjumid kajastatakse kasumiaruandes muude tegevuskulude all.

Varade (v.a firmaväärtuse) puhul hinnatakse igal aruandekuupäeval, kas esineb viiteid sellele, et varem kajastatud kahjum väärtuse langusest ei pruugi enam eksisteerida või võib olla vähenenud. Selliste märkide olemasolu korral hindab kontsern vara või raha teeniva üksuse kaetavat väärtust. Varasematel perioodidel kajastatud kahjum väärtuse langusest tühistatakse vaid siis, kui prognoosid, mida kasutatakse vara kaetava väärtuse kindlaksmääramiseks, on väärtuse langusest tingitud kahjumi viimase kajastamisega võrreldes muutunud. Allahindluse tühistamisel võib vara bilansilist väärtust suurendada vaid nii palju, et see ei ületaks selle kaetavat väärtust ega sellist bilansilist väärtust, mis oleks varal juhul (amortisatsiooni arvestamata), kui varasematel aastatel poleks vara väärtuse langust kajastatud. Tühistamine kajastatakse kasumiaruandes samal kirjel, kus varasem kahjum vara väärtuse langusest.

Rendid

Kontserni kui rentnik

Standardiga IFRS 16 kehtestatakse rentide kajastamise, mõõtmise, esitamise ja avalikustamise põhimõtted mõlemale lepingupoolele, st nii kliendile (rentnikule) kui ka teenuseosutajale (rendileandjale).

Lepingu sõlmimisel hindab kontsern, kas tegemist on rendilepinguga või kas see sisaldab rendisuhet, st kas lepinguga antakse tasu eest õigus kontrollida kindlaksmääratud vara kasutamist teatud ajavahemikus.

Kui lühiajalised ja madala väärtusega vara rendilepingud välja arvata, kasutab kontsern kõigi rendilepingute kajastamiseks ja mõõtmiseks samu põhimõtteid. Kontsern kajastab rendikohustise rendimaksete tasumiseks ning vara kasutusõiguse alusvara kasutamiseks.

Vara kasutusõigus

Rendiperioodi alguses (st päeval, mil alusvara antakse kasutamiseks üle) kajastab kontsern vara kasutusõiguse. Vara kasutusõigus kajastatakse soetusmaksumuses, millest on arvatud maha akumulieeritud kulum ja väärtuse langusest tulenevad kahjumid ning mida on korrigeeritud vastavalt rendikohustiste ümberhindamisele. Vara kasutusõiguse soetusmaksumus koosneb kajastatud rendikohustistest, esmastest otsekulutustest ning rendiperioodi alguses või enne seda tehtud rendimaksetest, millest on lahutatud saadud rendistiimulid. Vara kasutusõigust amortiseeritakse lineaarselt kas rendiperioodi või vara hinnangulise kasuliku eluea jooksul (sõltuvalt sellest, kumb on lühem), amortisatsioonimäärad jäävad vahemikku 14–50%.

Kui rendiperioodi lõpus läheb renditava vara omandiõigus üle kontsernile või vara maksumus peegeldab ostuõiguse realiseerimise hinda, kasutatakse amortisatsiooni arvestamisel vara hinnangulist kasulikkust eluiga.

Ka vara kasutusõigust amortiseeritakse. Iga aruandeperioodi lõpus peab majandusüksus hindama, kas on mingeid viiteid selle kohta, et vara väärtus võib olla langenud (st bilansiline väärtus ületada tema kaetavat väärtust). Kui selliseid viiteid esineb, tuleb hinnata vara kaetavat väärtust. Kui vara kaetav väärtus jääb alla tema õiglase väärtuse, millest on arvatud maha müügikulud, või kasutusväärtuse, ei ole vaja teist näitajat hinnata. Kui vara õiglase väärtuse ja müügikulude vahe leidmine pole võimalik, loetakse vara kaetavaks väärtuseks tema kasutusväärtus. Müügiks mõeldud varade kaetav väärtus võrdub nende õiglase väärtuse ja müügikulude vahega. Kahjum vara väärtuse langusest kajastatakse kuluna (v.a juhul, kui kahjum on tekkinud ümberhinnatud vara väärtuse langusest, mida käsitletakse ümberhindluse vähendamisena).

Rendikohustised

Rendiperioodi alguses kajastab kontsern rendikohustised rendiperioodi jooksul tasumisele kuuluvate rendimaksete nüüdisväärtuses. Rendimaksed sisaldavad fikseeritud makseid (k.a sisuliselt fikseeritud makseid), millest on lahutatud saadaolevad rendistiimulid, muutuva rendimakseid, mis sõltuvad indeksist või määrast, ning summasid, mida tuleb jääkväärtuse garantiide alusel eeldatavasti tasuda. Samuti loetakse rendimaksete koosseisu piisavalt kindlalt realiseerimisele kuuluva ostuõiguse realiseerimise hind ning rendilepingu lõpetamisel tasumisele kuuluvad trahvid juhul, kui rendiperioodi kindlaksmääramisel eeldatakse, et kontsern kasutab rendilepingu lõpetamise õigust. Muutuvad rendimaksed, mis ei sõltu ühestki indeksist ega määrast, kajastatakse kuluna perioodil, mil nimetatud makseid tingiv sündmus või tingimus aset leiab.

Kuna rendi sisemist intressimäära ei ole võimalik hõlpsasti kindlaks teha, kasutab kontsern rendimaksete nüüdisväärtuse leidmiseks oma alternatiivset laenuintressimäära rendiperioodi alguse seisuga. Pärast rendiperioodi algust suurendatakse rendikohustiste summat jooksvalt kogunenud intressi ning vähendatakse tehtud rendimaksetele võrra. Rendikohustiste bilansiline väärtus hinnatakse ümber ka juhul, kui muudetakse rendiperioodi, rendimakseid (nt tulevased maksed muutuvad nende arvutamise aluseks oleva indeksi või määra muutumise tõttu) või alusvara ostuõiguse hinnangut.

Kontserni rendikohustisi kajastatakse nii vara kasutusõiguse ja rendikohustistena (vt lisa 21) kui ka finantskohustiste all (vt lisa 23).

Lühiajalised ja madala väärtusega vara rendilepingud

Seadmete lühiajaliste rendilepingute (st rendilepingud, mille perioodi kestus selle algusest arvestades ei ületa 12 kuud ning mis ei sisalda ostuõigust) kajastamisel rakendab kontsern lühiajaliste rendilepingute puhul lubatud erandit. Madala väärtusega kontoritehnika rendi lepingute kajastamisel kasutab kontsern madala väärtusega rendilepingute puhul lubatud erandit. Lühiajaliste ja madala väärtusega vara rendilepingutega seotud rendimakseid kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

Kontsern kui rendileandja

Rendileandjana liigitab kontsern rendi selle jõustumise päeval kas kasutus- või kapitalirendiks. Kui kontsern leiab, et rendilepinguga antakse sisuliselt kõik alusvara omandiõigusega seotud riskid ja hüved üle, liigitatakse rendileping kapitalirendiks. Rendilepingud, mille puhul kontsern kõiki vara omandiõigusega seotud riske ja hüvesid üle ei anna, liigitatakse kasutusrendiks. Kuna tegemist on äritegevusega seotud tuluga, kajastatakse renditulu rendiperioodi jooksul lineaarselt tuluna kasumiaruandes. Kasutusrendi sõlmimiseks peetud läbirääkimiste ja rendilepingu sõlmimisega seonduvad esmased otsekulutused lisatakse renditud vara bilansilisele väärtusele ning need kajastatakse kogu rendiperioodi jooksul rendituluga samadel alustel. Tingimuslikud renditasud kajastatakse nende teenimise perioodi tuluna.

Kohustuslik reservkapital

Eestis peab aktsiaseltsi reservkapital olema vähemalt 1/10 aktsiakapitalist. Kohustuslik reservkapital moodustatakse iga-aastasest puhaskasumi eraldisest ning muudest eralditest, mis kantakse kohustuslikku reservkapitali seaduses või põhikirjas ettenähtud korras. Igal aastal tuleb kanda kohustuslikku reservkapitali vähemalt 1/20 puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab aktsiakapitalist 1/10.

Seotud osapooled

Kontserni aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks:

- omanikke (emaettevõtte ja emaettevõtte omanikud),
- tegev- ja kõrgemat juhtkonda,
- eespool loetletud isikute lähisugulasi ning nendega seotud ettevõtteid.

7 Olulised raamatupidamislikud hinnangud, otsused ja eeldused

Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamine nõuab juhtkonnalt otsuste tegemist, eelduste kasutamist ja hinnangute andmist, mis mõjutavad kajastatud tulude, kulude, varade ja kohustiste suurust ning tingimuslike kohustiste avalikustamist. Nende eelduste ja hinnangute ebakindlus võib tuua kaasa tagajärgi, mis nõuavad varade või kohustiste bilansilise väärtuse olulist korrigeerimist hilisematel perioodidel. Kontserni arvestuspõhimõtete rakendamisel on juhtkond kasutanud aruandekuupäeva seisuga alltoodud tulevikku ja muid peamisi hindamisega seotud ebakindluse allikaid puudutavaid hinnanguid ja eelduseid, millega kaasnev märkimisväärne risk võib järgmisel majandusaastal põhjustada varade ja kohustiste bilansilistes väärtustes olulisi korrigeerimisi. Olud ja tulevaste arengute kohta tehtud eeldused võivad kontsernist sõltumatute asjaolude tõttu muutuda. Kõnealused muudatused kajastatakse eeldustes nende ilmnemisel. Järgnevalt on toodud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kajastatud summadele kõige enam mõju avaldavad ja juhtkonnalt enim otsuste langetamist või eelduste kasutamist nõudvad kirjed ning vastavad otsused/eeldused.

Finantsinstrumentide õiglane väärtus

Finantsinstrumentide õiglane väärtus on hind, mis saadakse vara müügil või makstakse kohustise üleandmisel mõõtmiskuupäeval, hetkel kehtival turutingimustel, tavapärase tehingus põhiturul (või soodsaimal turul) (st väljumishind), olenemata sellest, kas hind on otseselt jälgitav või määratakse kindlaks muud hindamistehnikat kasutades. Kui finantsseisundi aruandes kajastatud finantsvarade ja -kohustiste õiglast väärtust ei ole võimalik aktiivsete turgude andmete põhjal tuletada, tehakse õiglane väärtus kindlaks mitmesuguste hindamismeetodite abil, kus kasutatakse erinevaid hindamismudeleid. Võimalusel võetakse nende mudelite sisendid otse jälgitavatelt turgudelt, nende puudumisel määratakse õiglane väärtus aga hinnanguliselt.

Kui mõne finantsvara või -kohustise turuhinda pole võimalik leida, hinnatakse selle õiglast väärtust kas hiljuti sarnaste instrumentidega tehtud tehingutes kasutatud hinna alusel või selliste tehingute puudumisel rahvusvahelises finantskogukonnas usaldusväärseks peetavaid matemaatilisi mudeleid kasutades. Sellistes mudelites kasutatavates hinnangutes arvestatakse konkreetse vara või kohustise eripärade ning seda tüüpi varade või kohustistega kaasnevate riskidega. Matemaatiliste mudelite piiratuse ning neis kasutatud eelduste ja näitajate võimaliku ebatäpsuse tõttu võib tekkida aga siiski olukord, kus vara või kohustise hinnanguline õiglane väärtus ei pruugi langeda päriselt kokku hinnaga, millega vara või kohustist oleks võimalik mõõtmiskuupäeval osta või müüa.

Kontsern omab endiselt investeringut oma endises tütarettevõttes Kosovos, mis liigitati 2020. aasta detsembris ümber finantsinstrumendiks ning kajastatakse alates sellest õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande. Sellise investeringu väärtuse hindamiseks pole jälgitavaid noteeritud hindu ning seetõttu on juhtkond kasutanud selle asemel mittejälgitavaid sisendeid (tase 3). Kosovos asuva tütarettevõtte väärtuse hindamisel kasutatud sisendandmeid on kirjeldatud täpsemalt lisas 27.

Õiglase väärtuse tundlikkus muutuste suhtes mittejälgitavates turuandmetes

Allpool on toodud tundlikkusanalüüs valuutakursside ja intressiriskide ning teiste eeldatava krediitkahju arvutamisel kasutatavate tulevikku vaatavate sisendandmete suhtes, asendades olulisemad mittejälgitavad sisendid mõistlike alternatiividega. Kõiki muudatusi peale müügiilmiks liigitatud võlainstrumentide kajastatakse kasumiaruandes. Tundlikkusanalüüsi tegemisel kasutatakse mitmeid erinevaid meetodeid, nagu erinevate allikate hinnaerinevuste analüüsimine või mudeli sisendandmete korrigeerimine põhjendatud muutustega õiglase väärtuse mõõtmise metodoloogias.

Vahemikud ei ole võrreldavad ega sümmeetrilised, kuna mudeli sisendandmed ei lange enamasti soovitud/soovimatu vahemiku keskele.

Kahjum finantsvara väärtuse langusest

Eeldatava krediitkahju mudelis kasutatakse kolmeetapilist lähenemist, mille aluseks on finantsinstrumentide krediitkvaliteedi muutumine pärast nende esialgset arvelevõtmist.

Kontsern jälgib pidevalt kõiki varasid, mille puhul eeldatavat krediidikahju arvutatakse. Et teha kindlaks, kas instrumendi või instrumentide portfelli puhul tuleks arvutada välja 12 kuu või eluea jooksul eeldatav krediidikahju, hindab kontsern, kas pärast nende esmast kajastamist on krediidirisk oluliselt suurenenud. Kontsern loeb krediidiriski oluliselt suurenenuks, kui IFRS 9 kohane makseviivituse tõenäosus instrumendi eluea jooksul on pärast esmast kajastamist kahekordistunud.

Selle kõrval rakendab kontsern ka kvalitatiivset meetodit, mille kohaselt loetakse krediidiriski oluliselt suurenenuks ka siis, kui klient/laen tõstetakse kõrgendatud järelevalve all olevate klientide nimekirja või instrument restruktureeritakse. Teatud juhtudel võib kontsern võtta vastu ka otsuse liigitada sündmus makseviivituse asemel krediidiriski oluliseks suurenemiseks. Hoolimata krediidikvaliteedist loetakse krediidiriski pärast esmast kajastamist oluliselt suurenenuks aga juhul, kui lepinguliste maksetega ollakse üle 30 päeva üle tähtaja.

Kui eeldatavat krediidikahju arvutatakse sarnaste varade rühma kohta kollektiivselt, rakendab kontsern selleks, et hinnata, kas pärast nende esmast kajastamist on krediidirisk oluliselt suurenenud, kõigi varade puhul samu põhimõtteid.

Kontsern liigitab oma finantsinstrumente järgmiselt:

- 1. rühm – töötavad laenud, mis on kuni 30 päeva üle tähtaja
- 2. rühm – töötavad laenud, mis on 31–50 päeva üle tähtaja
- 3. rühm – mittetöötavad laenud (üle 50 päeva üle tähtaja)
- finantsvarad, mis on krediidiriski tõttu langenud väärtusega ostetud või tekkinud.

Oma eeldatava krediidikahju hindamise mudelites toetub kontsern mitmekesisele tulevikku vaatavale informatsioonile erinevate majandusnäitajate kohta, nagu SKP kasv ja töötuse määr.

Eeldatava krediidikahju hindamise mudelid ja nende sisendid ei pruugi alati peegeldada turutingimusi raamatupidamise aastaaruande esitamise kuupäeva seisuga. Selle vea parandamiseks tehakse aeg-ajalt erinevuste korrigeerimiseks ajutisi parandusi, kuid seda vaid juhul, kui erinevuste mõju oleks märkimisväärne.

Enne 2019. aasta 1. jaanuari liigutati nõuded esimesest krediidirühmast teise, kui nõue oli üle tähtaja 5 päeva. Juhatuse hinnangul oli selline lähenemine aga liialt konservatiivne ning ei olnud võrreldav turupraktikaga. Seega tõsteti nimetatud piirmäära alates 2019. aasta 1. jaanuarist 30 päeva peale, mis iseloomustas paremini ka kontserni klientide reaalselt käitumist. Selle näol oli tegemist muutusega raamatupidamislikes hinnangutes.

Tulevikku vaatavad korrigeerimised tehakse lihtsustatud meetodil, võrreldes prognoositud SKP aastakasvu ja töötuse määra muutust viimaste andmetega tegeliku SKP kasvu ja töötuse määra muutuse kohta. Korrelatsioon makseviivituse tõenäosuse ja SKP vahel on 60% (eksperti hinnang). Tulevikku vaatavate korrigeerimiste tundlikkust on käsitletud lisas 12.

Kontsern vaatab oma mudelid tegelike kahjude taustal regulaarselt üle.

Tegevuse jätkuvus

Kontserni juhtkond on hinnanud oma tegevuse jätkuvust ja on veendunud, et neil on piisavalt vahendeid, et lähitulevikus oma tegevusega jätkata. Veelgi enam, juhtkonna andmetel puuduvad olulised ootamatud tegurid, mis võiksid kontserni tegevuse jätkuvuse tõenäosust oluliselt ohustada. Seetõttu koostatakse raamatupidamise aastaaruanded ka edaspidi tegevuse jätkuvuse alusel.

Immateriaalse põhivara kapitaliseerimine

Kulude kapitaliseerimine kontserni süsteemi (LES) ja teiste IT-süsteemide arendamisel nõuab teatud eelduste kasutamist. IT valdkonna töötajate palgakulude kapitaliseerimine põhineb töötajate tööajaarvestuslehtedel ning arendusprojekti osalevad töötajad pühendavad kuni 100% oma tööajast uue funktsiooni arendamisele. Seega kapitaliseeritakse kuni 100% projektiga seotud töötajate palgakuludest immateriaalse põhivara all.

Eraldised ja muud tingimuslikud kohustised

Kontsern tegutseb regulatiiv- ja õiguskeskkonnas, millele on omane tavapärasest kõrgem risk kohtuvaidlustesse sattuda. Seetõttu on kontsern oma tavapärase äritegevuse käigus osapooleks mitmetes kohtuvaidlustes ning vahekohtu- ja järelevalvemenetlustes nii Eestis kui ka teistes jurisdiktsioonides.

Kui kontsern on võimeline konkreetse juhtumiga seotud majandusliku kasu väljaminekut usaldusväärselt mõõtma ning peab seda tõenäoliseks, kajastatakse juhtumiga seotud kulude katteks eraldi. Kui väljaminekut peetakse kas ebatõenäoliseks või ei suudeta tõenäolise väljamineku suurust usaldusväärselt mõõta, avalikustatakse see raamatupidamise aastaaruandes tingimusliku kohustisena. Kui kontsern on aga arvamusel, et kõnealuste hinnangute eraldi avalikustamine võiks kahjustada vaidluse või menetluse lõpptulemust, kontsern oma raamatupidamise aastaaruandes üksikasjalikke andmeid eraldi iga vaidluse või menetluse kohta ei avalikusta.

Kõnealuste kahjude realiseerumise tõenäosuse ja ulatuse subjektiivsuse ja ebakindluse tõttu lähtub kontsern nende hindamisel erinevatest allikatest, sh juriidilistest nõuannetest, konkreetse vaidluse või menetluse etapist ning varasematest andmetest sarnaste juhtumite kohta. Selliste vaidluste ja menetluste tulemuste prognoosimine on olulisel määral hinnanguline.

Rendiperioodi määramine pikendamise ja lõpetamise õigust sisaldavate rendilepingute puhul (kontsern kui rentnik)

Rendiperioodi määramisel arvestab kontsern rendiperioodina rendi katkestamatut perioodi, mis hõlmab nii rendilepingu võimaliku pikendamise perioode juhul, kui on piisavalt kindel, et seda võimalust kasutatakse, ning rendilepingu võimaliku lõpetamise perioode juhul, kui on piisavalt kindel, et seda võimalust ei kasutata.

Kontsernil on mitmed pikendamise ja lõpetamise õigust sisaldavad rendilepingud. Nende kajastamisel peab kontsern hindama, kas kõnealuste õiguste kasutamine / kasutamata jätmine on piisavalt kindel. Seda tehes võetakse arvesse kõiki olulisi asjaolusid, mis loovad rendilepingu pikendamiseks või lõpetamiseks majandusliku stiimuli. Pärast rendiperioodi algust hindab kontsern rendiperioodi pikkust uuesti, kui ilmneb mõni oluline sündmus või asjaolude muutus, mis on kontserni kontrolli all ning mõjutab kontserni võimet kasutada oma õigust rendilepingu pikendamiseks või lõpetamiseks (nt renditud vara oluline parendamine või kohandamine).

8 Riskijuhtimise üldpõhimõtted

Juhtkond jälgib pidevalt järgmisi näitajaid ning korrigeerib vajadusel oma tööprotsesse, laenupoliitikat või finantsjuhtimist:

- CPI ehk klientide laenukäitumise indeks (*customer performance index*): nõuetekohaselt tehtud laenumaksete ja eeldatud (lepingujärgsete) laenumaksete suhe (laenumaksete hilinemine lubatud üldjuhul 30 päeva). Indeksit mõõdetakse nii kogu laenuportfelli, erinevate laenutoodete ja kliendirühmade kui ka perioodide kohta. Kui indeksi väärtus on 100, siis on kõik laenumaksed tehtud õigeaegselt ja lepingutega kooskõlas. Kontserni eesmärk on saavutada indeksi väärtus mitte alla 87,5%, kuid see erineb sõltuvalt laenutoodetest, kliendirühmast ja laenu väljastanud kontorist (Moldova, Albaania, Põhja-Makedoonia ja Bosnia).
- Kontserni kohustised võrreldes laenuportfelliga, mille puhul on seatud eesmärk, et laenuportfell kasvaks kontserni kohustistest kiiremini
- Võlgade sissenõudmise määrad
- Iga töötaja tööoperatsioonide arv ja erinevatele operatsioonidele kuluv aeg – tööviljakuse tõstmiseks
- Kontserni tegelikud majandustulemused võrreldes eelarves prognoositud tulemustega.

Kontsern analüüsib riskide tuvastamise ja juhtimise põhimõtteid ning toiminguid vastavalt kontserni tegevuse ja finantsseisundi muutustele mitu korda aastas. Tavapärane analüüsisagedus on kord kuus, kuid erakorraliste sündmuste puhul (näiteks valuutakursside järsu kõikumise korral või turul valitseva konkurentsiolekorra tõttu) reageeritakse kohe.

Välised riskid

Moldova, Albaania, Põhja-Makedoonia, Bosnia ja Bulgaaria makromajanduslik ja õiguslik olukord

Kontserni jätkusuutlikkus ja kasumlikkus sõltub nende riikide majanduslikust jätkusuutlikkusest. Kontsern jälgib iga päev oma koduturgude ajakirjandust, valuutakursse ning muutusi olulistes makromajanduslikes näitajates, nagu:

- | | |
|-------|---|
| (i) | SKP ja SKP elaniku kohta |
| (ii) | kvartaalsed ekspordimahud |
| (iii) | kvartaalsed sisetarbimise mahud |
| (iv) | välismaal töötavate moldovlaste, albaanlaste, põhjamakedoonlaste, bosniaalaste ja bulgaarlaste poolt koju saadetud raha kvartaalsed mahud |
| (v) | töötuse määr ja keskmine palk kuude kaupa |
| (vi) | kvartaalsed andmed pankade laenu- ja hoiuseportfellide kohta |
| (vii) | muudatused õigusaktides või valitsuses |

Kuid nagu selgus, et ole ka koduturgude regulaarne jälgimine piisav, et säästa meid sellistest ootamatustest nagu järelevalveasutuse algatatud probleemid Kosovos. Õnneks on meie omakapitali positsioon tugev ning me suudame selliste ootamatustega kenasti toime tulla.

Kontsern on Moldova Ameerika Kaubanduskoja aktiivne liige. Tegemist on ühega vähestest erasektori lobiorganisatsioonidest, kellega valitsus tulevase majanduspoliitikaga seotud küsimustes ning finantssektorit, tarbimislaene, tarbijakaitset ja õigusaktide jõustamist käsitlevate õigusaktide muutmise küsimustes konsulteerib. Ka kontserni peamised konkurendid on Ameerika Kaubanduskoja liikmed.

Makromajandusliku olukorra muutumine mõjutab kontserni laenupoliitikat. Kuna üldine makromajanduslik olukord on Balkanil ja Lõuna-Euroopa piirkonnas ebastabiilne, on kontsern lühendanud oma laenutoodete maksimaalset maksetähtaega.

Kapitalijuhtimine

Kontserni eesmärgid kapitalijuhtimisel on järgmised:

- Hoida maksimaalselt suur hulk kapitali töös ning vaba raha osakaal kontserni koguvarades alla 10%.

- Säilitada tugev kapitalibaas (üle 15%), mis toetab äritegevuse arengut ning aitab tagada vastavuse eurovõlakirjadele kehtivatele reeglitele. 2020. aastal suudeti kõnealune eesmärk ka saavutada. Vt ka lisa 23.
- Tagada investorite nõuded vastavalt kokkulepitud tingimustele. 2020. aastal suudeti kõnealune eesmärk ka saavutada.

Omanikud langetavad otsuseid dividendide jaotamise, aktsiakapitali suurendamise või vähendamise kohta lähtuvalt kontserni finantsseisundist.

Valuutakursside volatiilsus

Valuutakursi volatiilsuse arvutamiseks jälgitakse ettevõttes kasutatava välisvaluuta vahetuskursi muutumist, mis esitatakse hinnangulise protsendina konkreetse aruandeperioodi kohta ning kajastatakse kasumi või kahjumina.

Järgnevas tabelis on esitatud tundlikkus USD-EUR, MDL-EUR, ALL-EUR, MKD-EUR, BGN-EUR ja BAM-EUR vahetuskursi põhjendatult võimaliku muutuse suhtes eeldusel, et kõik teised muutujad jäävad samaks. Mõju maksueelsele kasumile näitab maksustamata kasumi osakaalu, võttes arvesse valuutakursside muutumist aruandeperioodil. Mõju omakapitalile näitab sama mõju omakapitalile. Arvutuskäigust on jäetud kõrvale mõju kontsernisestele laenudele ja muudele viitvõlgadele.

Valuuta	Tuhandetes eurodes 31.12.2019	Tuhandetes eurodes 31.12.2020	Keskmine kõikumine
MDL	19,2605	21,1266	20,1936
Valuutakursside muutus (MDL)	1,34%	-9,69%	-4,18%
Mõju maksueelsele kasumile (MDL)	346	-2 171	-912
Mõju omakapitalile (MDL)	206	-1 681	-738
USD	1,1234	1,2271	1,1753
Valuutakursside muutus (USD)	1,89%	-9,23%	-3,67%
Mõju maksueelsele kasumile (USD)	3	-14	-6
Mõju omakapitalile (USD)	3	-14	-6
ALL	121,77	123,70	122,7350
Valuutakursside muutus (ALL)	1,34%	-1,58%	-0,12%
Mõju maksueelsele kasumile (ALL)	192	-212	-10
Mõju omakapitalile (ALL)	99	-188	-44
MKD	61,4856	61,6940	61,5898
Valuutakursside muutus (MKD)	0,02%	-0,34%	-0,16%
Mõju maksueelsele kasumile (MKD)	1	-27	-13
Mõju omakapitalile (MKD)	0	-1	0
BGN	1,9558	1,9558	1,9558
Valuutakursside muutus (BGN)	0	0	0,00%
BAM	1,9558	1,9558	1,9558
Valuutakursside muutus (BAM)	0	0	0,00%

Vahetuskursside volatiilsus kujutab endast märkimisväärset kahjuriski, sest kohalike seaduste kohaselt peavad kõik tütarettevõtete laenuvõtted olema fikseeritud ning neid tuleb väljastada ja tagasi maksta riigi omavaluutas (MDL, ALL, MKD), kuid kontserni suuremad kohustised investorite ees on võetud eurodes.

Kontsern on vahetuskursside volatiilsuse suhtes tundlik ainult siis, kui

- (i) kontsernile investeerimissumma laenamise ja

- (ii) kontserni poolt investeerimissumma tagastamise (ühekordne makse) väärtuspäevadel on vahetuskursid erinevad.

Arvestades, et 2020. aasta 31. detsembri seisuga olid kontserni kohustised 95 131 tuhat € (2019: 87 749 tuhat €), tähendaks vahetuskursside 20% nõrgenemine investeringu tagasimaksetähtajaks ca 19 026 tuhande € suurust kahju (2019: 17 550 tuhat €). Kontserni omakapitalist piisaks selle kahju katmiseks, kuid vahetuskursside nõrgenemine enam kui 25% tekitaks juba märkimisväärsed raskusi.

Korrapärase intressimaksete osas ei ole kontsern kuigi tundlik, kuna intressimaksed (intressikulud) moodustavad 30% kontserni kogu kulubaasist ehk ligikaudu 10 997 tuhat € aastas (2019: 8 968 tuhat €). Valuutakursside 20% nõrgenemise tagajärjel kasvaksid finantskulud seega ligikaudu 2 199 tuhande € võrra (2019: 1 794 tuhat €). Arvestades kontserni toodete marginaale, ei tekita kulude selline suurenemine probleeme.

Vahetuskursi volatiilsuse mõju leevendamiseks on kontsern võtnud järgmised meetmed:

- Kohustiste valuutade mitmekesistamine – kohustised on võetud eurodes (ca 76%), Moldova leides (ca 10%), Albaania lekkides (ca 14%) ja USA dollarites (ca 0%).
- Maksetähtaegade mitmekesistamine – kohustised võetakse ja nende maksetähtajad saavad erinevatel kuupäevadel. Kui tagatud eelisvõlakirjad (FRA 50, vt lisa 23) välja arvata, ei moodusta ükski kohustis üle 30% kohustiste kogumahust ning ühegi kohustise tähtaeg ei saabu 3 kuu jooksul arvates teiste kohustiste tähtaegadest. Lühiajalised ja isegi keskmise perioodi kõikumised tasakaalustatakse erinevate maksetähtaegade abil.

Intressirisk

Intressirisk on risk, et finantsinstrumendi õiglane väärtus või tulevased rahavood võivad turuintressimäärade muutuste tõttu kõikuda. Turuintressimäärade muutumise risk ohustab kontserni peamiselt seoses kontserni pikaajaliste fikseeritud intressimääraga võlakohustistega.

Järgnevas tabelis on esitatud tundlikkus vastava osa laenude ja võlakohustiste intressimäärade põhjendatult võimaliku muutuse suhtes. Kui kõik teised muutujad jäävad samaks, avaldub ujuva intressimääraga võlakohustiste mõju kontserni maksueelsele kasumile järgmiselt:

Valuuta	Intressimäär muutus baaspunktides	Klientidele antud laenud		Võlausaldajatelt saadud laenud	
		Mõju maksueelsele kasumile aastal 2019	Mõju maksueelsele kasumile aastal 2020	Mõju maksueelsele kasumile aastal 2019	Mõju maksueelsele kasumile aastal 2020
		Tuhandetes eurodes	Tuhandetes eurodes	Tuhandetes eurodes	Tuhandetes eurodes
EUR	+/- 100	0	0	+/-439	+/-463
EUR	+/- 300	0	0	+/-1316	+/-1388
EUR	+/- 500	0	0	+/-2193	+/-2314
USD	+/- 100	0	0	+/-1	+/-1
USD	+/- 300	0	0	+/-4	+/-4
USD	+/- 500	0	0	+/-6	+/-6
MDL	+/- 100	+/-406	+/-352	+/-49	+/-55
MDL	+/- 300	+/-1219	+/-1056	+/-148	+/-165
MDL	+/- 500	+/-2032	+/-1759	+/-247	+/-278
ALL	+/- 100	+/-269	+/-291	+/-76	+/-22
ALL	+/- 300	+/-808	+/-874	+/-229	+/-65
ALL	+/- 500	+/-1346	+/-1457	+/-381	+/-108
MKD	+/- 100	+/-90	+/-114	+/-31	+/-1
MKD	+/- 300	+/-269	+/-343	+/-93	+/-4
MKD	+/- 500	+/-449	+/-572	0	+/-7
BAM	+/- 100	+/-25	+/-33	0	0
BAM	+/- 300	+/-74	+/-98	0	0
BAM	+/- 500	+/-123	+/-163	0	0
BGN	+/- 100	0	0	0	0
BGN	+/- 300	0	0	0	0
BGN	+/- 500	0	+/-1	0	0

Krediidirisk

Krediidirisk on risk, et tehingu vastaspool ei täida finantsinstrumendist või kliendilepingust tulenevaid kohustusi ja see toob kaasa rahalise kahju. Krediidirisk ohustab kontserni seoses tema äritegevusega (laenude andmine).

Kontserni krediidipoliitika ja -portfelliga seotud riskide haldamiseks on kontsernil krediidikomitee (CreCO), kes otsustab, millistele kliendirühmadele milliseid laene anda. CreCo on kaheastmeline:

- (i) kontserni krediidikomitee ja
- (ii) tütarettevõtte krediidikomitee.

Kontserni krediidikomitee otsustab järgmist:

- a) tütarettevõtte krediidikomitee volituste määramine
- b) laenutoodete parameetrite määramine
- c) laenuaotluste kontrollimise ja kinnitamise protseduuride kehtestamine
- d) tähtaja ületanud laenudega tegelemise protseduuri kehtestamine

Kontserni krediidikomiteesse kuuluvad tegevjuht (CEO), ärijuht (CCO), finantsjuht (CFO), operatiivjuht (COO) ja riskijuht (CRO). Kontserni krediidikomitee tööd organiseerib ning komitee otsuseid talletab ja vahendab peamiselt riskijuht. Kontserni krediidikomitee langetab otsuseid kas kohalike tütarettevõtete juhtkondade palvel või vajadusel ka omal algatusel. Tütarettevõtte krediidikomitee koosneb kohalikust juhtkonnast ja teistest võtmeisikutest.

Kontsern loeb finantsvara mittetöötavaks, kui:

- a) võlgnik ei tasu tõenäoliselt tema vastu olevaid krediidinõudeid täielikult ilma, et kontsern rakendaks sellised meetmed nagu tagatise realiseerimine (kui tagatis on olemas);
- b) võlgnik on jätnud tema vastu oleva olulise krediidinõude üle 50 päeva tasumata;
- c) on muutunud tõenäoliseks, et võlgnik peab laenu finantsraskuste tõttu restruktureerima, sest ei suuda tema vastu olevaid krediidinõudeid tasuda.

Kontsern liigitab oma finantsinstrumendid 3 krediidiriski rühma:

- 1. rühm – töötavad laenud, mis on kuni 30 päeva üle tähtaja
- 2. rühm – töötavad laenud, mis on 31–50 päeva üle tähtaja
- 3. rühm – mittetöötavad laenud (üle 50 päeva üle tähtaja)

Teatud juhtudel võib kontsern lugeda finantsvara mittetöötavaks ka siis, kui kontsernisisised või -välised andmed viitavad sellele, et kõik lepingujärgsed summad ei pruugi kontsernile laekuda, arvestamata kontserni krediidikvaliteeti parandavaid kokkuleppeid. Finantsvara kantakse maha, kui lepingupõhiste rahavoogude laekumine on vähetõenäoline.

Maksimaalne krediidirisk tagatise arvestamata on järgmine:

Tuhandetes eurodes	31.12.2020	31.12.2019
Bilansilise varaga seotud krediidiriskipositsioonid		
Raha ja pangakontod	19 453	6 734
Klientidele antud laenud	79 187	79 005
Muud varad	2 677	2 489
Finantsvarad	197	5 322
KOKKU	101 514	93 549

Vt ka lisad 16, 17, 18 ja 19.

Kontsentratsioonirisk

Kontsentratsioonirisk, mis on krediidiriski oluline osa, tuleneb suurest riskipositsioonist ühe vastaspoole vastu, mis võib tekkida krediidiriski ebapiisava hajutamise tõttu. Kontsentratsiooniriski juhitakse aktiivselt, mõõtes ja jälgides pidevalt ja regulaarselt riskikontsentratsiooni taset vastaspoole ja toodete suhtes, võrreldes seda mõistlike läviväärtustega ja selle kohta aru andes.

Igapäevases majandustegevuses väldib kontsern kontsentratsiooniriski võtmist, keskendudes suure riskipositsiooni vältimiseks eeskätt väikestele ja keskmise suurusega laenudele.

Likviidsusrisk

Likviidsusriski juhib iga tütarettevõtte eraldi. Kontserni laenutooted on tagatiseta tarbimislaenud maksetähtajaga 1–36 kuud ning auto tagatisel laenud tähtajaga kuni 60 kuud; laenusummad jäävad sõltuvalt laenusummast, maksetähtajast ja kliendi staatusest (uus klient vs. usaldusväärne hea maksekäitumisega klient) vahemikku 25 € – 10 000 € ning kaalutud keskmine krediidikulukuse määr on 58% ja sisemine intressimäär 80% aastas.

Kontsern teenindab ainult kliente, kellel on alaline töökoht ja stabiilne sissetulek. Laenude andmise aluseks on isiku kindlakstegemine ja isiklik krediidireiting. Uue taotleja krediidireiting määratakse automaatselt, võrreldes taotleja näitajaid heade ja halbade laenude statistiliste kliendirühmade ning asjakohaste andmebaasidega. Keskmiselt 62% uutest laenuaotlustest on heaks kiidetud. Mitmendat korda kontserni juurde pöörduvate klientide puhul kohaldatakse isiklikku krediidireitingut, mis põhineb kliendi enda varasemal laenukäitumisel (vt „Krediidirisk“ ülal).

Peatükis „Laenuõuded ning laenude väärtuse languse katteks moodustatud allahindlused“ on kirjeldatud täpsemalt, kuidas kontsern varade väärtuse langust hindab. Saadud laenudega seotud likviidsusriski juhib kontsern.

Finantsvarade ja -kohustiste lepingupõhine lunastustähtaja analüüs:

Tuhandetes eurodes		Kuni 1 aasta	1–5 aastat	KOKKU
Antud laenud, maksetähtaeg	31.12.2020	73 787	21 259	95 046
	31.12.2019	67 886	24 219	92 105
Saadud laenud, maksetähtaeg	31.12.2020	35 507	71 433	106 940
	31.12.2019	34 689	67 268	101 957
Rendikohustised, maksetähtaeg	31.12.2020	860	1 261	2 121
Rendikohustised, maksetähtaeg	31.12.2019	953	2 131	3 084
Likviidsuse puudujääk	31.12.2020	37 419	-51 434	-14 015
	31.12.2019	32 244	-45 180	-12 936

Aruandeaasta lõpu mõistes muudavad tulevased pikaajalised diskonteerimata rahavood rendikohustistest (enne finantskulude mahaarvamist) ja laenukohustused likviidsuse puudujäägi pikas perspektiivis negatiivseks.

Ülaltoodud tabelis kajastuvad ka nõuded, mille laekumine muutus aruandeaasta lõpuks tõenäoliseks, kuid mitte aktiivsetest laenulepingutest tulevikus saadaolevad summad, mis peaksid laekuma aruandekuupäeva ja laenu tähtaja vahelisel perioodil, ega ka mitteaktiivsetest uutest laenulepingutest tulevikus hinnanguliselt saadaolevad summad.

Selliseid kohustisi kajastatakse hoopis kogu lepinguperioodi vältel kollektiivselt lepingupõhiste kohustustena. See lubab eeldada, et kontsernil ei tohiks tulevikus likviidsusega mingeid probleeme tekkida. Lühiajalises perspektiivis peetakse likviidsusrisi madalaks.

Operatsioonirisk

Materiaalse vara või andmete kahjustumine

Kontserni tööprotsess hõlmab andmetöötlust. Andmekao ja tööd toetava materiaalse vara kahjustamise riski tuleb maandada nii, et kontsernil oleks võimalik tööd oluliste katkestusteta jätkata.

Kõiki kontserni tööga seotud andmeid (LES) säilitatakse pilveserveris ja neid varundatakse iga päev. Varundatud andmeid hoitakse eraldi ning need on süsteemi taaskäivitamiseks 24 tunni jooksul kättesaadavad.

LES toetab kontserni tööprotsesse selliselt, et iga meeskonnaliige saab sõltumata füüsilisest asukohast oma tööülesandeid täita igast arvutist, millel on baastarkvara ja internetiühendus. Seega on arvuti(te) hävimist võimalik kompenseerida sama päeva jooksul ning kontori hävimist hiljemalt kahe tööpäeva jooksul (kolides töökohad ajutisele üüripinnale).

Lisaks on tähtsam materiaalne vara kindlustatud selle asendamise maksumuses.

Kliendipoolne pettus või maksejõuetus

Tähtsusest teine potentsiaalse rahalise kahju allikas on kliendid, kes sõlmivad lepingu pettuse kavatsusega või ei suuda laenu tagasi maksta.

Selle riski maandamiseks võetavad meetmed kuuluvad kontserni oskusteabe hulka ning neid aastaaruande lisas ei avaldata.

Kontsern kasutab laenuotsuste tegemisel isikutuvastust, kontrollib isikuandmeid ja töösuhte olemasolu, võrdleb erinevate avalike andmebaaside andmeid ning kasutab sotsiaalseid sidemeid ja klientide laenukäitumise statistilist analüüsi (hindamistabelit).

Kontsern jätab rahuldamata umbes kolmandiku uutest laenuaotlustest. Laenu tagastamise tahtmatuse või suutmatuse riski maandamiseks kohandame konkreetse kliendi puhul kohaldatavaid laenutoodete parameetreid (maksimaalne laenusumma, maksimaalne maksetähtaeg, maksimaalne igakuine tagasimakse, arvestades kliendi töötasu, ning teenustasu). Enamik uusi kliente võib saada laenu kuni aastaks ja suuremat kahjuriski maandatakse kõrgema krediitkulukuse määraga. Püsiklientid saavad valida suurema hulga toodete seast; valik sõltub nende laenukäitumisest. Nende krediitkulukuse määra vähendatakse ja ka laenu tähtaeg võib olla pikem kui esmakordsete klientide puhul.

Sisemised riskid

Ettevõttesisene pettus või suutmatus

Ettevõtte töötaja, kellel on õigus sõlmida laenulepinguid või teha makseid või kellel on võimalik sisestada süsteemi valeandmeid, on kõige suurem potentsiaalse rahalise kahju allikas.

Ettevõttesiseste pettuste vältimiseks võetakse mitmesuguseid meetmeid ja neid täiustatakse pidevalt:

- Töötajate valik. Nõutavate isikuomaduste hulka kuuluvad ausus ja täpsus. Kui ausus on subjektiivne kriteerium (kuni võimaliku pettuse avastamiseni), siis täpsust ja korrektsust jälgitakse LES-i kaudu.
- Isiklik vastutus ja jälgitavus. Kõik kontserni olulised tööoperatsioonid (uue laenuaotluse sisestamine, taotluse andmete kontrollimine, taotluse rahuldamine, laenulepingu sõlmimine, laenu väljastamine, laenu tagasimaksete kajastamine ja võlgade sissenõudmine) on nime, kuupäeva, kellaaja ja sisu järgi jälgitavad.
- Süsteemi ülesehitus. LES kontrollib olulisemad operatsioonid üle ja kasutaja ei saa järgmise operatsiooni juurde asuda enne, kui eelmine operatsioon on süsteemi nõutud parameetrite kohaselt lõpule viidud.
- Laenu väljastamise protsessis täidetavate ülesannete hajutamine. Tavaliselt osaleb laenu väljastamises vähemalt kolm töötajat. Üks töötaja ei saa eraldiseisvalt pettust toime panna.
- Juhtkonna ülesannete hajutamine. Kontserni rahalisi küsimusi haldavad erinevad isikud: kohalik finantsjuht ja tegevjuht ning kontserni finantsjuht, kes on aktsionäride otsese järelevalve all.

Vead süsteemi ülesehituses

LES genereerib kasutajatele automaatselt tööülesandeid ja muid väljundeid. Viga LES-i lähtekoodis või konfiguratsioonis võib põhjustada süsteemis talitlushäireid, valeandmete esitamist, töö aeglustumist või kulude suurenemist.

Süsteemi ülesehituses leitud vead parandatakse ning enne parandatud versiooni käikulaskmist viiakse läbi põhjalikud testid.

Lisaks kontrollitakse süsteemi üldist ülesehitust ja toimimist juhuslikult valitavate tööprotsesside ja süsteemiaruannete kontrollimise teel.

Tööohutus ja -efektiivsus

Ohutu töökeskkond, kus on piisavalt ruumi ning reguleeritud temperatuur ja kliima, leevendab riske, mis on seotud tähelepanu või keskendumisvõime vähenemise, tervise halvenemise ja üldise rahulolematusega.

Selliste riskide maandamiseks on investeeritud ventilatsiooni- ja küttesüsteemidesse, funktsionaalsesse mööblisse ja tööprotsesside optimeerimisse, ning kindlasti jätkatakse nende investeeringutega ka tulevikus.

COVID-19 mõju

Alates COVID-19 pandeemia algusest on kontsern võtnud meetmeid, et leevendada pandeemia mõju kontserni tegevusele.

Võetud meetmed on järgmised:

1. Üleminek kasvustrateegialt bilansi tugevdamisele ja bilansimahu kontrollitud vähendamisele. Rahavoogude juhtimine on otsustava tähtsusega: jälgime tähelepanelikult väljastatavate laenude mahtu ja hinda ning oma tegevuskulusid.
2. Vähendasime 2020. aasta teises kvartalis tegevuskulusid üle 25%, kusjuures töötajate arv peaaegu ei muutunud – vähendamine mõjutas kõige enam palkasid, turundus- ja müügikulusid, teadus- ja arendustegevust ning rendikulusid. Jälgisime, et kulud oleksid sissetulevate rahavoogudega rangelt kooskõlas.
3. Piirasime märkimisväärselt uute laenude väljastamist ning muutsime klientide suhtes kohaldatavaid krediitriskinõudeid rangemaks, vähendades samas maksimaalset riskipositsiooni kliendi kohta.
4. Suurendasime laenuprovisjone, pidades silmas täiendavate allahindluste vajadust.
5. Kahandasime idufirmast tütarettevõtte luteCredit Bulgaria tegevust miinimumini.
6. Pakkusime Mintose ühisrahastusplatvormil lühiajaliste laenude soodustingimustel tagasiosuvõimalust. Tagasihoidlik nõudlus näitab investorite usaldust luteCrediti vastu.
7. Pakkusime klientidele, kelle maksevõime oli COVID-19 tõttu vähenenud, leevendusmeetmeid, mis läksid kaugemale eriolukorra ajal kehtestatud kohustuslikest meetmetest. Kõigil turgudel pakkusime laenuklientidele kolmekuulist maksepuhkust, isegi kui seadus selleks ei kohustanud. Intressi ja teenustasusid arvestati samal ajal edasi. Lisaks pakkusime klientidele laenutähtaaja ümberkujundamise võimalust: varajase tagasimaksmise korral langetame teenustasu.

Tänu nende meetmete võtmisele kohe pandeemia alguses on ettevõtte suutnud vähendada klientide tasumata laenudest tulenevat laenukahju. Kuna pandeemia alguses piirati uute laenude väljastamist ja ettevõtte keskendus hea laenudiscipliini tagasipöörduvatele klientidele, oli pandeemia mõju laenuportelli kvaliteedile minimaalne.

9 Intressitulu

Tuhandetes eurodes	2020	2019
Intressi- ja muu sarnane tulu		
Laenudelt arvestatud intressid	44 477	46 987
Muud intressid	0	7
KOKKU	44 477	46 994

Vt ka lisa 11.

10 Intressikulu

Tuhandetes eurodes	2020	2019
Intressikulu		
Laenudelt arvestatud intressid	-5 369	-5 005
Rendikohustistelt arvestatud intressid	-95	-80
Võlakirjadelt arvestatud intressid	-5 533	-3 883
KOKKU	-10 997	-8 968

Vt ka lisad 21 ja 23.

11 Muud tasud ja leppetrahvid

Tuhandetes eurodes	2020	2019
Muud tasud ja leppetrahvid		
Laenuga seotud leppetrahvid ja viivisintress	8 396	3 720
Vahendajatele makstavad boonused	-1 046	-1 456
Kliendilepingutes taganemisega seotud tasud	540	778
KOKKU	7 890	3 041

Vt ka lisad 9 ja 27.

* Alates 2019. aasta algusest kajastatakse vahendajatele makstavaid boonuseid tuludena.

12 Klientidele antud laenude allahindlus

Tuhandetes eurodes	2020	2019
Klientidele antud laenude allahindlus		
Aruandeaasta alguses	-13 100	-12 465
Aastajooksul lisandunud	-18 756	-10 937
Muud muutused	0	1 692
Kasutatud	15 767	8 853
Kursivahed	229	-243
Aruandeaasta lõpus	-15 859	-13 100

2019. aastal on real „Muud muutused“ kajastatud mõju, mis tulenes kontrolli kaotamisest IuteCredit Kosovo JSC üle.

Kontsern on arvestanud eelmiste perioodide andmetega, kuid hinnangud on siiski tulevikku vaatavad.

Allolev tabel näitab laenuportfelli vastava osa ja eeldatava krediidikahju tundlikkust tulevikku vaatava hinnangu +/-1% muutuse suhtes:

	Tuhandetes eurodes			Soodsad muutused			Ebasoodsad muutused		
	Portfelli bruto-väärtus kokku	Eeldatava krediidi-kahju summa kokku	Portfelli puhas-väärtus kokku	Portfelli bruto-väärtus kokku	Eeldatava krediidi-kahju summa kokku	Portfelli puhas-väärtus kokku	Portfelli bruto-väärtus kokku	Eeldatava krediidi-kahju summa kokku	Portfelli puhas-väärtus kokku
31.12.2020									
Albaania	34 778	4 741	30 037	34 778	4 747	30 032	34 778	4 735	30 043
1. rühm	26 986	1 752	25 234	26 986	1 757	25 229	26 986	1 748	25 238
2. rühm	639	172	467	639	173	466	639	171	468
3. rühm	7 154	2 817	4 337	7 154	2 817	4 337	7 154	2 817	4 337
Bosnia	3 721	1 030	2 691	3 721	1 032	2 689	3 721	1 028	2 693
1. rühm	2 611	336	2 274	2 611	337	2 273	2 611	335	2 276
2. rühm	224	130	94	224	131	93	224	130	95
3. rühm	886	563	323	886	563	323	886	563	323
Põhja-Makedoonia	12 954	1 639	11 315	12 954	1 642	11 312	12 954	1 635	11 319
1. rühm	10 644	609	10 034	10 644	612	10 032	10 644	607	10 037
2. rühm	381	110	271	381	110	270	381	109	272
3. rühm	1 930	920	1 010	1 930	920	1 010	1 930	920	1 010
Moldova	43 581	8 441	35 140	43 581	8 436	35 146	43 581	8 447	35 134
1. rühm	30 701	3 449	27 252	30 701	3 439	27 262	30 701	3 442	27 259
2. rühm	566	189	377	566	195	372	566	203	363
3. rühm	12 314	4 803	7 512	12 314	4 803	7 512	12 314	4 803	7 512
Kokku	95 035	15 851	79 184	95 035	15 857	79 178	95 035	15 846	79 189
muutus (+/-)					5	-6		-5	5

Vt ka lisa 17.

Krediidikahju aastal 2020	1. rühm	2. rühm	3. rühm	Väärtuse langusest tingitud kahjum kokku
Klientidele antud laenud	-6 145	-601	-9 113	-15 859
Kokku	-6 145	-601	-9 113	-15 859

Krediidikahju aastal 2019	1. rühm	2. rühm	3. rühm	Väärtuse langusest tingitud kahjum kokku
Klientidele antud laenud	920	1 911	-13 768	-10 937
Kokku	920	1 911	-13 768	-10 937

13 Tööjõukulud

Tuhandetes eurodes	2020	2019
Tööjõukulud		
Palgad ja boonused	-6 927	-4 693
Sotsiaalkindlustuskulud	-1 096	-1 207
Ravikindlustuskulud	-95	-39
Muud kulud	-41	-357
KOKKU	-8 159	-6 296
 Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	 369	 347

Muude kulude all on kajastatud muu hulgas ka muutused puhkusereservis.

Vt ka lisa 28 juhtkonna võtmeisikutele makstud tasude kohta.

14 Muud tegevuskulud

Tuhandetes eurodes	2020	2019
Muud tegevuskulud		
Reklaamikulud	-1 219	-2 620
Kontorite rendikulud	-28	-96
Sisseostetud teenused	-1 915	-2 061
Kinnisvara ja seadmete remont ja hooldus	-75	-168
Kommunaalkulud	-211	-190
Side ja IT	-1 480	-537
Väikevahendid	-170	-199
Transport	-285	-369
Kinnipeetud maksud	-373	-314
Investeeringutelt saadud puhaskahjum	0	-6 038
Muud tegevuskulud	-2 548	-1 616
KOKKU	-8 302	-14 206

2019. aasta investeeringutelt saadud puhaskahjumi all on kajastatud muu hulgas ka tütarfirma Final Sh.a. müügist saadud kasum summas 145 tuhat € ning IuteCredit Kosovo JSC-ga seoses kantud kahjum summas 6 183 tuhat €.

Alates 2019. aasta algusest kajastatakse vahendajatele makstavaid boonuseid tuludena.

Muud tegevuskulud hõlmavad ka oste seotud isikutelt. Vt ka lisa 28.

15 Tulumaksukulu

Tuhandetes eurodes	2020	2019
Tulumaksukulu		
Konsolideeritud kasum enne tulumaksu	6 176	10 467
Perioodi tulumaksukulu välismaistest maksuujurisdiiktsioonidest	-1 015	-2 106
Muutused edasilükkunud tulumaksus	82	11
Tulumaksukulu koondkasumiaruandes	-933	-2 096

Aastal 2020 on aktsionärid välja kuulutanud ja välja maksnud dividende summas 500 tuhat € (2019: 2 248 tuhat €). 2020. aasta 31. detsembri seisuga oli 1 tuhat € neist välja maksmata (31. detsember 2019: 1 tuhat € välja maksmata).

2020. aasta 31. detsembri seisuga oli kontserni jaotamata kasum 12 640 tuhat € (31. detsember 2019: 8 035 tuhat €), mille dividendidena väljamaksmisel omanikele kaasneks tulumaksukulu maksimaalse määraga 20/80 netodividendidena väljamakstavalt summalt. Aruandekuupäeva seisuga oli kontsern saanud eelmaksustatud dividende ning maksuvabastusele kvalifitseeruvate dividendide saldo oli 1 497 tuhat € (31. detsember 2019: 1 412 tuhat €). Kogu jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisel tekkiva maksimaalse tulumaksukohustise arvutamisel arvestab kontsern ka välismaal juba maksustatud kasumitega. Seega on aruandekuupäeva seisuga eksisteerinud jaotamata kasumist võimalik maksta pärast sissemakse tegemist kohustuslikku reservkapitali (lisa 31) omanikele dividendidena välja veel 10 197 tuhat € (31. detsember 2019: 6 600 tuhat €).

Dividendide väljamaksmisega kaasneks dividendide tulumaks summas 2 175 tuhat € (31. detsember 2019: 1 297 tuhat €).

16 Raha ja pangakontod

Tuhandetes eurodes	31.12.2020	31.12.2019
Raha ja pangakontod		
Sularaha	223	53
Pangakontod	19 230	6 681
KOKKU	19 453	6 734
Pankadelt saada olevad summad ja eeldatavad krediitkahjud		
1. rühm	19 453	6 734
2. rühm	0	0
3. rühm	0	0

17 Klientidele antud laenud

Alltoodud tabelis toodud krediitkvaliteet ja maksimaalne krediidiriski määr põhineb kontsernisisesel krediidiireitingute süsteemil ja laenude klassifitseerimisel aasta lõpu seisuga. Summad on näidatud koos väärtuse languse katteks moodustatud allahindlustega.

Tuhandetes eurodes 31.12.2020	1. rühm	2. rühm	3. rühm	Kokku
IFRS 9 kohaselt				
Klientidele antud laenude brutosumma	62 197	1 531	15 301	79 029
Kogunenud laenuintressid	8 744	279	6 995	16 018
Laenude allahindlus	-6 145	-601	-9 113	-15 859
KOKKU	64 796	1 209	13 182	79 187
Osakaal klientidele antud laenude hulgas	82%	2%	17%	100%
Viivislaenude osakaal kokku			23%	
Väärtuse languse kattekordaja			71,13%	

31.12.2019	1. rühm	2. rühm	3. rühm	Kokku
IFRS 9 kohaselt				
Klientidele antud laenude brutosumma	67 618	1 617	13 463	82 698
Kogunenud laenuintressid	7 886	185	1 335	9 406
Laenude allahindlus	-1 870	-277	-10 953	-13 100
KOKKU	73 634	1 526	3 845	79 005
Osakaal klientidele antud laenude hulgas	93%	2%	5%	100%
Viivislaenude osakaal kokku			16%	
Väärtuse languse kattekordaja			89%	

Täiendav informatsioon eraldiste kohta on esitatud lisa 12.

Viivislaenude osakaal kokku – viivislaenud (mittetöötavate) laenude portfell (sh kogunenud intressid), mis on üle 50 päeva üle tähtaja / laenuportfelli brutoväärtus (sh kogunenud intressid).

Väärtuse languse kattekordaja – väärtuse langus kokku (vt lisa 12) / viivislaenude brutoportfell.

18 Muud varad ja ettemaksed

Tuhandetes eurodes	31.12.2020	31.12.2019
Ettemaksed ja muud nõuded		
E dasilükkunud tulumaksuvarad	104	22
Rendimaksede ettemaksed	77	18
Maksude ettemaksed	1 011	700
Ettemaksed tarnijatele ja tulevaste perioodide kulud	105	174
Ettemaksed kokku	1 297	913
Nõuded inkassofirmade vastu	292	452
Muud nõuded	47	23
Deposiidid nõuded partnerite vastu	2 337	2 013
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded kokku	2 677	2 489
KOKKU	3 974	3 402

19 Muud finantsinvesteeringud

Tuhandetes eurodes	31.12.2020	31.12.2019
Muud finantsinvesteeringud		
Muud aktsiad ja väärtpaberid	6 999	4 587
Deposiidid	197	5 322
KOKKU	7 196	9 908

Real „Muud aktsiad ja väärtpaberid“ on kajastatud IuteCredit Kosovo JSC õiglane väärtus. Vt ka lisa 27.

2020. aasta aruandeperioodil lõppes deposiit summas 5 020 tuhat € tulenevalt lepingus sätestatud aegumiskuupäevast.

Summa 197 tuhat € (31.12.2019: 302 tuhat €) on deponeeritud kohustusliku pikaajalise deposiidina.

20 Materiaalne põhivara

Tuhandetes eurodes	2020	2019
Mööbel ja seadmed		
<i>Soetusmaksumus</i>		
Aruandeaasta alguses	1 341	760
Soetused	345	832
Muud muutused	0	-83
Ettemaksed	0	33
Müük ja mahakandmine	-24	-214
Kursivahed	-20	13
Aruandeaasta lõpus	1 641	1 341
<i>Kulum ja väärtuse langus</i>		
Aruandeaasta alguses	-316	-263
Aruandeaasta amortisatsioonikulu	-346	-213
Muud muutused	0	23
Müük ja mahakandmine	7	140
Kursivahed	-8	-3
Aruandeaasta lõpus	-663	-316
Bilansiline jääkmaksumus 31. detsembri seisuga	978	1 025

2019. aastal on real „Muud muutused“ kajastatud mõju, mis tulenes kontrolli kaotamisest IuteCredit Kosovo JSC üle.

21 Vara kasutusõigus ja rendikohustised

Tuhandetes eurodes	2020	2019
Vara kasutusõigus (kontoripinnad)		
<i>Soetusmaksumus</i>		
Aruandeaasta alguses	3 527	908
Soetused	595	3 177
Müük ja mahakandmine	-761	0
Kursivahed	179	19
Kontrolli kaotamine tütarettevõtte üle	0	-577
Aruandeaasta lõpus	3 540	3 527
<i>Amortisatsioonikulu</i>		
Aruandeaasta alguses	-677	0
Aruandeaasta amortisatsioonikulu	-789	-777
Müük ja mahakandmine	165	0
Kursivahed	-126	-4
Kontrolli kaotamine tütarettevõtte üle	0	104
Aruandeaasta lõpus	-1 426	-677
Bilansiline jääkmaksumus 1. jaanuari seisuga	2 850	908
Bilansiline jääkmaksumus 31. detsembri seisuga	2 113	2 850
Tuhandetes eurodes	2020	2019
Rendikohustised (kontoripindade rent)		
<i>Lühiajalised</i>		
Aruandeaasta alguses	863	220
Soetused	615	3 150
Kogunenud intressid	95	80
Tagasimaksed	-873	-865
Ümberklassifitseerimine ja perioodiseerimine	160	-1 608
Kursivahed	0	11
Kontrolli kaotamine tütarettevõtte üle	0	-126
Aruandeaasta lõpus	860	863
<i>Pikaajalised</i>		
Aruandeaasta alguses	1 931	658
Ümberklassifitseerimine ja perioodiseerimine	-670	1 608
Kontrolli kaotamine tütarettevõtte üle	0	-335
Aruandeaasta lõpus	1 261	1 931
Rendikohustised 1. jaanuari seisuga kokku	2 794	879
Rendikohustised 31. detsembri seisuga kokku	2 121	2 794

Tuhandetes eurodes	2020	2019
Kajastatud kasumiaruandes		
Vara kasutusõiguse amortisatsioonikulu	-924	-777
Kontrolli kaotamine tütaretevõtte üle	0	-12
Intressikulu rendikohustistelt	-95	-79
Kursivahed	3	3
Madala väärtusega vara rendilepingutega seotud kulud	0	-20
Lühiajaliste rendilepingutega seotud kulud	-28	-76
Kasumiaruandes kajastatud summa kokku	-1 043	-961

Rendilepingute portfelli diskontomäärad jäid vahemikku 8–12% (keskmise 10%) olenevalt riigist.

Rendilepingute tähtaegadest saab ülevaate lisast 8. Rendiperioodi maksimaalseks pikkuseks on 84 kuud.

Real „Kontrolli kaotamine tütaretevõtte üle“ on kajastatud vara kasutusõigus ja rendikohustised, mille kajastamine lõpetati luteCredit Kosovo JSC tegevusloa tühistamise järel 2019. aastal.

22 Immateriaalne põhivara

Tuhandetes eurodes	2020	2019
Tarkvara		
<i>Soetusmaksumus</i>		
Aruandeaasta alguses	3 734	1 020
Soetused	10	67
Parendused - sisemiselt arendatud	2 908	0
Muud muutused	-2 681	-1
Ettetaksed ja lõpetamata toodang	536	2 681
Müük ja mahakandmine	-138	-41
Kursivahed	70	8
Aruandeaasta lõpus	4 440	3 734
<i>Kulum ja väärtuse langus</i>		
Aruandeaasta alguses	-408	-280
Aruandeaasta amortisatsioonikulu	-163	-164
Sisemiselt arendatud vara aruandeaasta amortisatsioonikulu	-240	0
Muud muutused	0	0
Müük ja mahakandmine	138	40
Kursivahed	-75	-3
Aruandeaasta lõpus	-747	-408
Bilansiline jääkmaksumus 31. detsembri seisuga	3 693	3 326

2020. aastal on real „Muud muutused“ kajastatud laenuhaldussüsteemi (LES) ümberliigitamine lõpetamata toodangu alt sisemiselt arendatud immateriaalse põhivara alla. Lisaks ulatusid sisemised arenduskulud 2020. aastal 226 tuhande €-ni, mis on kajastatud sisemiselt arendatud immateriaalse põhivara parendusena. Sisemiselt arendatud immateriaalse põhivara raamatupidamislik väärtus kokku on 2020. aasta 31. detsembri seisuga 2 907 tuhat € (31.12.2019: 0 €). LES on 2020. aasta 31. detsembri seisuga ainus sisemiselt arendatud immateriaalse põhivara objekt.

23 Finantskohustised

Tuhandetes eurodes	31.12.2020	Järelejäänud lunastustähtaeg		Valuuta	Intress
		Kuni 1 aasta	1–5 aastat		
Laenud investoritelt ja pankadelt	37 559	21 566	15 994	EUR, MDL, USD, ALL, MKD	1-20%
Arvelduskrediit	4 293	0	4 293	MDL	3-14%
Rendikohustised (IFRS 16)	2 121	860	1 261	EUR, MLD, ALL, MKD, BAM	8%-12%
Albaania võlakirjad	542	0	542	ALL	12%
Vahetusvõlakirjad	14	0	14	EUR	5%
Eurovõlakirjad	44 040	0	44 040	EUR	13%
Kogunenud intressid	2 866	2 866	0	EUR, MDL, USD, ALL, MKD	
KOKKU	91 434	25 291	66 143		

	31.12.2019	Järelejäänud lunastustähtaeg		Valuuta	Intress
		Kuni 1 aasta	1–5 aastat		
Laenud investoritelt ja pankadelt	32 879	20 588	12 291	EUR, MDL, USD, ALL, MKD	1-20%
Arvelduskrediit	9 076	4 810	4 266	MDL	3-14%
Rendikohustised (IFRS 16)	2 794	863	1 931	EUR, MLD, ALL, MKD, BAM	8%-12%
Albaania võlakirjad	550	0	550	ALL	12%
Vahetusvõlakirjad	16	0	16	EUR	5%
Eurovõlakirjad	36 401	0	36 401	EUR	13%
Kogunenud intressid	2 357	2 357	0	EUR, MDL, USD, ALL, MKD	
KOKKU	84 073	28 618	55 455		

2020. aastal lõppes Albaanias arvelduskrediit. Arvelduskrediidi limiit oli 5 020 tuhat €. 2020. aasta 31. detsembri seisuga sisaldab arvelduskrediidi jääk Moldovas avatud arvelduskrediiti. Arvelduskrediidi tagatiseks on tütarettevõtte likviidsed varad.

ICF noteeris Frankfurdi börsil 40 000 tuhande € väärtuses 4-aastase tähtajaga tagatud eelisvõlakirju fikseeritud kupongimääraga 13% 2019. aasta 7. augusti seisuga. Intressimakseid hakatakse tegema alates 7. veebruarist 2020 kaks korda aastas, 7. veebruaril ja 7. augustil. Intress koguneb alates võlakirja emiteerimise kuupäevast. Emitendi kohustusi garanteerib eelisjärjekorrast lähtuvalt kontserni valdusettevõtte AS IuteCredit Europe koos tütarettevõtetega, võttes arvesse kõiki olemasolevaid ja tulevasi nõudeid ning raha pangakontodel.

3. detsembril 2020 emiteeris ICF Frankfurdi börsil veel 10 000 tuhande € väärtuses tagatud eelisvõlakirju samadel tingimustel kui 2019. aasta augustis emiteeritud tagatud eelisvõlakirjad. Seega on tagatud eelisvõlakirju emiteeritud kokku 50 000 tuhande € väärtuses.

2020. aasta detsembris noteeriti võlakirjad ka Frankfurdi börsi reguleeritud turul (põhinimekirjas).

Võlakirjaemissiooni tõttu peab kontsern täitma kvartaalselt teatud finantstingimusi nii auditeeritud konsolideeritud aastaaruande kui ka auditeerimata konsolideeritud kvartaliaruannete esitamisel: intressikulude kattekordaja ei tohi olla alla 1,5 ning kapitalisatsioon alla 15%.

Eurovõlakirjadega seotud finantssuhtarvud:

	31.12.2020	31.12.2019
Kapitalisatsioon		
Omakapital / klientidele antud laenud ja ettemaksed	27,1%	23,4%
	2020	2019
Kasumlikkus		
Intressikulude kattekordaja - EBITDA / intressikulu	1,9	2,2

Dividendi- ja muud sarnaseid makseid on lubatud teha omanikele vaid juhul, kui need ei ületa 25% jaotuskõlblikust kasumist, viimase finantsaruandega kaetava perioodi viimasel päeval lõppeva perioodi intressikulude kattekordaja ei ole alla 1,5 ning ICE konsolideeritud kapitalisatsioon on vähemalt 15%, toetudes esialgsetele andmetele (sh netotuludele).

24 Muud kohustised

Tuhandetes eurodes	31.12.2020	31.12.2019
Muud kohustised		
Võlad tarnijatele	1 051	1 031
Võlad töötajatele	529	601
Maksmisele kuuluv ettevõtte tulumaks	238	455
Edasilükkunud maksukohustised	655	289
Maksmata dividendid	0	1
Eraldised	438	205
Muud kohustised	786	1 093
KOKKU	3 697	3 676

Real „Muud kohustised“ on kajastatud edasilükkunud müügitulu, väljamakstud summad, klientide poolt tehtud enammaksed / ekslikult tehtud maksed ning vahendajate laenudega seotud kohustised.

25 Aktsiakapital

	31.12.2020	31.12.2019
Aktsiakapital	EUR	EUR
Aktsiakapital	10 000 000	10 000 000
Aktsiate arv	10 000 000	10 000 000
Aktsia nimiväärtus	1,00	1,00

Aasta jooksul leidsid aset mõned muutused vähemusaktsionäride nimekirjas, kuid enamusaktsionär ning aktsiate jaotus enamus- ja vähemusaluse vahel ei muutunud.

Kõikide aktsiate eest on täielikult tasutud. Iga aktsia annab aktsionärile ettevõtte koosolekutel ühe hääle, mis annab aktsionärile õiguse osaleda ettevõtte juhtimises ning kasumi ja ettevõtte likvideerimisel allesjäänud vara jaotamisel.

26 Investeeringud tütarettevõtetesse

Tütarettevõte	Riik	Omandamise kuupäev	31.12.2020	31.12.2019
IuteCredit SRL	Moldova	28.11.2008	100%	100%
IuteCredit Albania S.H.A	Albaania	04.08.2014	100%	100%
IuteCredit Macedonia DOOEL	Põhja-Makedoonia	24.07.2017	100%	100%
IutePay Bulgaria EOOD	Bulgaaria	12.12.2017	100%	100%
Velox Pay S.H.P.K	Albaania	09.10.2020	100%	0%
IutePay Albania S.H.P.K	Albaania	02.07.2018	0%	100%
IuteCredit Bulgaria EOOD	Bulgaaria	11.03.2019	100%	100%
MKD IuteCredit BH d.o.o. Sarajevo	Bosnia ja Hertsegoviina	29.03.2019	100%	100%
IuteCredit Finance S.a.r.l.	Luksemburg	01.07.2019	100%	100%



Emaettevõtte konsolideerimata põhjaruannetes on kajastatud investeeringud tütarettevõtetesse kapitaliosaluse meetodil:

Tuhandetes eurodes	31.12.2019	Laekunud dividendid	Investeeringud tütarettevõtetesse		31.12.2020
			Sissemaksed aktsiakapitali	Kapitaliosaluse meetodil arvestatud kasum/kahjum	
ICM	16 431	-500	0	4 129	19 975
ICA	5 454	0	0	4 591	10 044
Iutepay Albania	1	0	0	-1	0
Velox Pay	0	0	405	0	405
ICMK	456	0	0	-211	245
IUTEPAY	0	0	0	0	0
ICBG	881	0	0	-203	678
ICBH	355	0	2 260	-2 102	513
ICF	147	0	0	-59	88
Investeeringud tütarettevõtetesse	23 725	-500	2 665	6 144	31 948

Vt ka lisad 29.1 ja 29.2.

27 Õiglase väärtuse mõõtmine

Suurema osa kontserni varade ja kohustiste bilansiline väärtus on ligilähedane nende õiglasele väärtusele. Finantsinstrumentide (raha ja selle lähendid, nõuded klientide vastu ja muud nõuded ning laenud ja muud alla üheaastase tähtajaga võlad, millest on arvatud maha hinnangulised krediidikorrigeerimised) bilansiline väärtus vastab nende õiglasele väärtusele.

2020. aasta 31. detsembri seisuga oli intressi kandvate laenude ja võlakohustiste õiglase väärtus vastavalt 79 187 tuhat € ja 91 434 tuhat €, muude finantsvarade ja investeringute õiglase väärtus 7 916 tuhat € ning muude finantskohustiste õiglase väärtus 1 837 tuhat €. 2019. aasta 31. detsembri seisuga olid kõnealused õiglased väärtused vastavalt 79 005 tuhat €, 84 073 tuhat €, 9 908 tuhat € ja 2 124 tuhat €. Finantsvarade ja -kohustiste õiglase väärtus kajastatakse summas, mille eest saaks finantsinstrumenti huvitatud poolte vahelises tehingus vahetada (v.a sundmüük või likvideerimine).

Kontsern kasutab finantsinstrumentide õiglase väärtuse hindamiseks mitmesuguseid meetodeid ning lähtub eeldustest, mille aluseks on aruandekuupäeval valitsevad turutingimused. Intressi kandvate laenude ja pikaajaliste nõuete õiglase väärtuse määramiseks diskonteeritakse tulevased lepingujärgsed rahavood, kasutades hetkel kehtivat turuintressimäära, mida kontsern saaks sarnaste finantsinstrumentide puhul kasutada.

Kui finantsseisundi aruandes kajastatud finantsvarade ja -kohustiste õiglast väärtust ei ole võimalik aktiivsete turgude andmete põhjal tuletada, tehakse õiglase väärtus kindlaks mitmesuguste hindamismeetodite abil. Võimalusel põhinevad nende mudelite sisendid jälgitavatel turuandmetel, nende puudumisel määratakse õiglase väärtus aga hinnanguliselt. Klientidele antud laenude ja korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantskohustiste õiglase väärtuse hindamiseks diskonteeritakse hinnangulisi tulevase rahavooge vastava aruandeaasta lõpus kehtiva turuintressimääraga. Aruandeperioodil ümberklassifitseerimisi tasemetel vahel ei toimunud ning diskontomäärad pole turul oluliselt muutunud. Laenud ja intressid kajastatakse 3. taseme all, kuna nende puhul kasutatakse olulisi mittejälgitavaid sisendeid.

Õiglase väärtuse hierarhia finantsinstrumentide puhul, mida ei mõõdeta õiglases väärtuses, 2020. ja 2019. aasta 31. detsembri seisuga (tuhandetes eurodes):

Õiglase väärtuse hindamine, võttes aluseks

	Hindamis- kuupäev	Noteeritud hinnad aktiivsel turul (tase 1)	Olulised jälgitavad sisendid (tase 2)	Olulised mittejälgitavad sisendid (tase 3)	Kokku
Varad, mille õiglase väärtus on aruandes avalikustatud					
Laenu- ja intressinõuded klientidele	31.12.2020	0	0	79 187	79 187
Muud varad	31.12.2020	0	0	2 677	2 677
Muud finantsinvesteringud	31.12.2020	0	0	7 196	7 196
Kohustised, mille õiglase väärtus on aruandes avalikustatud					
Laenud, võlakirjad ja kogunenud intressivõlad	31.12.2020	0	0	91 434	91 434
Võlad tarnijatele	31.12.2020	0	0	1 051	1 051
Muud kohustised	31.12.2020	0	0	786	786
Varad, mille õiglase väärtus on aruandes avalikustatud					
Laenu- ja intressinõuded klientidele	31.12.2019	0	0	79 005	79 005
Muud varad	31.12.2019	0	0	2 489	2 489
Muud finantsinvesteringud	31.12.2019	0	0	9 908	9 908
Kohustised, mille õiglase väärtus on aruandes avalikustatud					
Laenud, võlakirjad ja kogunenud intressivõlad	31.12.2019	0	0	84 073	84 073
Võlad tarnijatele	31.12.2019	0	0	1 031	1 031
Muud kohustised	31.12.2019	0	0	1 093	1 093

Muud finantsinvesteeringud hõlmavad muu hulgas investeeringut ettevõttesse IuteCredit Kosovo (ICKO) õiglases väärtuses, mis on kokku 6 999 tuhat € (31.12.2019: 4 587 tuhat €).

IuteCredit Kosovo (edaspidi ka: ICKO) sai 6. detsembril 2019 Kosovo keskpangalt ilma eelneva hoiatuseta teate, et nende mikrofinantseerimis litsents on alates teate kättesaamise hetkest tühistatud ning algatud on ettevõtte likvideerimisprotsess. Keskpanga otsuse kohaselt oli tegevusloa tühistamise põhjuseks omanike taust ning ettevõtte tegevuse mittevastavus esialgsele, 2017. aastal esitatud äriplaanile. Kontserni juhatus on veendunud, et nendel kaebustel puudub seaduslik alus, ning pigem võib selle taga olla konkurentide pahatahtlik käitumine. Mis puudutab äriplaani väidetavat mittevastavust, siis 14. novembril 2019 esitas ICKO keskpangale uuendatud äriplaani, kus olid kajastatud kõik ettevõtte äritegevuses toimunud muudatused. Litsentsi tühistamise kuupäevaks polnud laekunud keskpangalt uue äriplaani kohta mingit tagasisidet ega infot. 2019. aasta 31. detsembri seisuga oli kontsern lõpetanud ICKO varade ja kohustiste kajastamise ning liigitas allesjäänud investeeringu ümber finantsinstrumendiks, mida kajastati õiglases väärtuses summas 4 587 tuhat €.

ICKO õiglase väärtuse hindamisel kasutati järgmisi sisendeid:

2019. aasta 31. detsembri seisuga oli ICKO allesjäänud laenuportfelli brutoväärtus 13 067 tuhat € ja puhasväärtus pärast väärtuse languse arvestamist 4 207 tuhat €, muude varade bilansiline väärtus 1 817 tuhat €. Allesjäänud kohustisi oli 3 717 tuhande € väärtuses, millest 3 113 tuhat € oli seotud peamiselt Mintosega. Tulevaste rahavoogude eeldatavaks väärtuseks, arvestades hinnanguliselt keskmiselt 59% väärtuse langusega, hinnati 2 610 tuhat €. 2019. aasta 31. detsembri seisuga oli ICKO nüüdisväärtuse määramise aluseks 9,32% kapitali kaalutud keskmine hind ja 9 kuu pikkune periood. Hinnangu kõige tundlikumad komponendid olid laekumismäärad, kuna klientide käitumine võib olla ettearvamatu.

2020. aasta 31. detsembri seisuga oli juhatus teinud ICKO investeeringu kohta uue õiglase väärtuse hindamise. Kuna 2020. aasta 31. detsembri seisuga ei olnud ega ole ICKO finantsteave kättesaadav, võeti õiglase väärtuse hindamisel arvesse investeeringu õiglast väärtust 2019. aasta 31. detsembri seisuga ja kogu teavet, mis oli juhatusele selle investeeringu kohta 2020. aasta 31. detsembri seisuga kättesaadav. Peamine 2020. aasta õiglase väärtuse muutust mõjutav tegur oli seotud ICKO kohustiste tagasimaksmisega IuteCredit Europe AS-i poolt, mis mõjutas ka ICKO esialgset hinnangulist rahavoogu.

Diskonteeritud rahavoogude meetodit on kirjeldatud täpsemalt lisa 7.

2020. aasta detsembris esitas ICE hagiavalduse, mis sisaldas Kosovo Vabariigi vastu oleva nõude õiguslikku argumentatsiooni ja kahjunõude summat.

Vt ka lisad 17, 18, 19 ja 23.

28 Seotud osapooled

Seotud osapoolteks loetakse osapooli, kellest üks omab teise üle kontrolli või olulist mõju finants- ja äritegevust puudutavate otsuste tegemisel. Seotud osapooled on omanikud, nõukogu ja juhatuse liikmed, juhtkonna võtmeisikud, nende lähisugulased ja enamusosalusega ettevõtted ning sidusettevõtted.

IuteCredit Europe AS-i peamine omanik on endiselt Eestis registreeritud ettevõtte Alarmo Kapital OÜ, kellele kuulub 89,81% aktsiatest. Ülejäänud aktsiad kuuluvad vähemusaktsionäridele, kellest keegi ei oma üle 3% ettevõtte aktsiatest.

Kontserni juhtkond ei ole siirdehindadega seoses märkimisväärset riski tuvastanud, kuna kontserni peamised tulud ja kulud on seotud laenugevusega. Investoritelt saadud laenude marginaalid vastavad turutingimustele (vt lisa 24). Kontsernisisesed tehingud on seotud tavapärase äritegevuse käigus tehtavate laenumaksetega, mis vastavad samuti turutingimustele. Kõnealuste tehingute mõju on konsolideeritud finantstulemustest elimineeritud. Juhtkond usub, et kontserni ja seotud osapoolte vahelistest tehingutest olulist hinna- ega maksuriski ei tulene.

Seotud osapooltega tehakse tehinguid tavapärase äritegevuse käigus. Seotud osapooltega tehtud tehingute mahud, saldod aasta lõpu seisuga ning tehingutega seotud tulud ja kulud on esitatud järgmisel leheküljel.

		Saadud laenu	Tagasimakstud laenu	Nõuded	Kohustised
Tuhandetes eurodes					
Kõrgem juhtkond ja ettevõtete üle olulist mõju omavad enamusaktsionärid	2020	0	17	0	2 767
Olulise osalusega juhtkonna liikmete lähemad pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtted	2020	0	0	0	556
Kõrgem juhtkond ja ettevõtete üle olulist mõju omavad enamusaktsionärid	2019	8 038	7 904	2	2 301
Olulise osalusega juhtkonna liikmete lähemad pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtted	2019	479	432	0	504
		Ostud	Osutatud teenused	Saadud laenudelt arvestatud intressid	Laenudelt tasutud intressid
Kõrgem juhtkond ja ettevõtete üle olulist mõju omavad enamusaktsionärid	2020	245	27	272	265
Olulise osalusega juhtkonna liikmete lähemad pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtted	2020	0	0	64	62
Kõrgem juhtkond ja ettevõtete üle olulist mõju omavad enamusaktsionärid	2019	905	29	224	133
Olulise osalusega juhtkonna liikmete lähemad pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtted	2019	0	0	51	30

2020. aasta 31. detsembri ja 2019. aasta 31. detsembri seisuga ei ole ettevõttel nõudeid ega võlakohustusi põhiaktsionäri Alarmo Kapital OÜ vastu. Kõrgema juhtkonna ja ettevõtete üle olulist mõju omavate enamusaktsionäridega seotud ostud sisaldavad ka oste Alarmo Kapital OÜ-lt summas 24 tuhat € 2020. aastal ja samas summas 2019. aastal.

Vt ka lisad 13 ja 14.

Tuhandetes eurodes	2020	2019
Kontserni juhtkonna võtmeisikutele makstud tasud		
Nõukogu liige	0	0
Töölepingutes tulenevad tasud	201	217
KOKKU	201	217

Kontserni juhtkonna võtmeisikuteks on juhatuse liikmed ja finantsjuht.

29 Emaettevõtte kui eraldiseisva äriühingu konsolideerimata põhjaruanded

Emaettevõtte konsolideerimata põhjaruanded on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi raamatupidamise seadusega ning nende näol ei ole tegemist emaettevõtte konsolideerimata finantsaruannetega standardi IAS 27 „Konsolideerimata finantsaruanded“ mõistes.

29.1 Varasema perioodi vea parandamine

2020. aastal avastas ettevõtte, et sisemiselt arendatud laenuhaldussüsteemi (LES) arenduskulused ei ole emaettevõtte konsolideerimata finantsaruannetes kajastatud immateriaalse põhivara all lõpetamata toodanguna. Seetõttu olid ettevõtte varad ja kasum alakajastatud. Vea parandamiseks on varasema perioodi finantsaruannete mõlemat rida korrigeeritud. Järgmistes tabelites on näidatud mõju emaettevõtte konsolideerimata finantsaruannetele.

Mõju koondkasumiaruandele	2019. aasta saldo enne korrigeerimist tuhandetes eurodes	Korrigeerimine	2019. aasta saldo pärast korrigeerimist tuhandetes eurodes
Tööjõukulud	-1 773	662	-1 111
Muud tegevuskulud	-4 351	2 019	-2 332
Muud read	8 893	0	8 893
Aruandeaasta kasum	2 769	2 681	5 450

Mõju finantsseisundi aruandele	2019. aasta saldo enne korrigeerimist tuhandetes eurodes	Korrigeerimine	2019. aasta saldo pärast korrigeerimist tuhandetes eurodes
Immateriaalne põhivara	115	2 681	2 796
Muud read	58 681	0	58 681
Varad kokku	58 796	2 681	61 477
Kohustised kokku	44 936	0	44 936
Jaotamata kasum	3 462	2 681	6 142
Muud read	10 398	0	10 398
Omakapital kokku	13 860	2 681	16 541
Kohustised ja omakapital kokku	58 796	2 681	61 477

Mõju rahavoogude aruandele	2019. aasta saldo enne korrigeerimist tuhandetes eurodes	Korrigeerimine	2019. aasta saldo pärast korrigeerimist tuhandetes eurodes
Makstud netotasud	-1 185	421	-764
Tasutud maksukohustised, v.a ettevõtte tulumaks	-433	241	-192
Tarnijatele tasutud võlad	-3 772	2 019	-1 753
Muud read	-4 241	0	-4 241
Rahavood äritegevusest kokku	-9 631	2 681	-6 950
Põhivara soetamine	-273	-2 681	-2 954
Muud read	-2 896	0	-2 896
Rahavood investeerimistegevusest kokku	-3 169	-2 681	-5 850

29.2 Koondkasumiaruanne

Tuhandetes eurodes	2020	2019*
Intressitulu	12 691	4 325
Intressikulu	-6 294	-4 358
Intressitulu kokku	6 397	-32
Muud tulud	0	665
Äritulud kokku	6 397	633
Tööjõukulud	-3 410	-1 111
Amortisatsioonikulu	-442	-103
Muud tegevuskulud	-3 362	-2 332
Tegevuskulud kokku	-7 213	-3 546
Kasum/kahjum valuutakursi muutustest	-154	68
Netokasum/-kahjum tütaretevõtetest kapitaliosaluse meetodil	6 147	8 294
Finantstulud kokku	5 994	8 362
Kasum enne tulumaksu	5 177	5 450
Aruandeaasta kasum	5 177	5 450
Muu koondkasum		
Muu koondkasum, mis klassifitseeritakse järgmisel perioodil ümber kasumiaruandesse	0	0
Kursivahede mõju välismaiste äriüksuste tulemuste ümberarvestamisele	0	0
Muu koondkasum kokku	0	0
Kasumiosa, mis kuulub omanikele	5 177	5 450
Koondkasum kokku, mis kuulub omanikele	5 177	5 450

*Võrdlusandmeid on korrigeeritud. Vt lisa 29.1.

29.3 Finantsseisundi aruanne

Tuhandetes eurodes	31.12.2020	31.12.2019*
Varad		
Raha ja pangakontod	11 704	1 980
Laenud ja nõuded	17 450	26 570
Ettemaksed	127	212
Muud nõuded	1 223	983
Muud finantsinvesteeringud	6 999	4 587
Materiaalne põhivara	238	279
Vara kasutusõigus	260	343
Immateriaalne põhivara	3 303	2 796
Investeeringud tütarettevõtetesse	31 949	23 726
Varad kokku	73 253	61 477
Kohustised ja omakapital		
Kohustised		
Laenud ja võlakirjad	49 124	43 562
Muud kohustised	2 911	1 374
Kohustised kokku	52 035	44 936
Omakapital		
Aktiivkapital	10 000	10 000
Kohustuslik reservkapital	537	398
Jaotamata kasum	10 681	6 142
Omakapital kokku	21 218	16 541
Kohustised ja omakapital kokku	73 253	61 477

* Võrdlusandmeid on korrigeeritud. Vt lisa 29.1.

29.4 Omakapitali muutuste aruanne

Tuhandetes eurodes	Aktsiakapital	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum	Kokku
01.01.2019	10 000	28	3 313	13 340
Aruandeaasta kasum	0	0	5 450	5 450
Muu koondkasum	0	0	0	0
Koondkasum kokku	0	0	5 450	5 450
Sissemaksed reservidesse	0	371	-371	0
Dividendid	0	0	-2 249	-2 249
31.12.2019*	10 000	398	6 142	16 541
01.01.2020	10 000	398	6 142	16 541
Aruandeaasta kasum	0	0	5 177	5 352
Muu koondkasum	0	0	0	0
Koondkasum kokku	0	0	5 177	5 177
Sissemaksed reservidesse	0	0	-138	-138
Dividendid	0	138	-500	-362
31.12.2020	10 000	537	10 681	21 218

* Võrdlusandmeid on korrigeeritud. Vt lisa 29.1.

Kuna emaettevõtte konsolideerimata põhjaruannetes on kajastatud investeeringud tütaretevõtetesse kapitaliosaluse meetodil, korrigeerimisi tehtud ei ole.

2020. aasta 31. detsembri ja 2019. aasta 31. detsembri seisuga ei vastanud ettevõtte reservkapital Eesti äriseadustiku nõuetele, mille järgi peab äriühingu reservkapital olema vähemalt 10% aktsiakapitalist. Mittevastavuse kõrvaldamiseks suurendab ettevõtte igal aastal reservkapitali, lähtudes Eesti äriseadustiku nõudest

29.5 Rahavoogude aruanne

	2020	2019*
Tuhandetes eurodes		
Makstud ettemaksed	-14	-184
Laekunud ette- ja enammaksed	0	2 174
Tarnijatele tasutud võlad	-7 463	-1 753
Ostjatelt laekunud võlad ja muud nõuded	12 159	3 789
Makstud netotasud	-1 923	-764
Tasutud maksukohustised, v.a ettevõtte tulumaks	-651	-192
Klientidele väljamakstud summad	-5 650	-16 948
Teistelt kontserni kuuluvatelt majandusüksustelt laekunud põhiosa tagasimaksed	14 244	3 761
Intressid, teenus- ja muud tasud	2 065	3 167
Rahavood äritegevusest kokku	12 767	-6 950
Põhivara soetamine	-787	-2 954
Netorahavood tütarettevõtete soetamisest kokku	-2 662	-3 202
Laekunud dividendid	586	2 156
Tasutud muude finantsinvesteeringute eest	-7 280	-1 850
Laekumised muudest finantsinvesteeringutest	6 457	0
Rahavood investeerimistegevusest kokku	-3 686	-5 850
Investoritelt saadud laenud	11 440	31 960
Investoritele tagasimakstud laenud	-5 976	-13 165
Rendilepingute põhiosa tagasimaksed	-77	-50
Makstud intressid	-4 169	-2 438
Makstud dividendid	-500	-2 248
Rahavood finantseerimistegevusest kokku	718	14 059
Raha ja rahalähendite muutus	9 799	1 259
Raha ja rahalähendid aruandeaasta alguses	1 981	654
Raha ja rahalähendite muutus	9 799	1 259
Valuutakursside muutuste mõju	-76	68
Raha ja rahalähendid aruandeaasta lõpus	11 704	1 981
	31.12.2020	31.12.2019
Raha ja rahalähendid:		
Sularaha	0	0
Piiranguteta arvelduskonto	11 704	1 980

* Võrdlusandmeid on korrigeeritud. Vt lisa 29.1.

30 Aruandekuupäevajärgsed sündmused

Pärast aruandeperioodi lõppu ja enne majandusaasta aruande kinnitamist ei ole toimunud sündmusi, mis nõuaksid aruandes esitatud finantsteabe korrigeerimist või mida tuleks avalikustada eraldi aruandekuupäevajärgse sündmusena.

Kontserni juhatuse hinnangul on kontserni äritegevus järgmise 12 kuu jooksul jätkusuutlik.

31 Kasumi jaotamise ettepanek

IuteCredit Europe AS-i juhatus teeb aktsionäridele ettepaneku kanda kasum jaotamata kasumisse järgmiselt:

Ettevõtte jaotamata kasum	Tuhandetes eurodes
Jaotamata kasum seisuga 31.12.2020	12 640
Kohustuslik reservkapital	-268
Dividendide väljamaksmine	-2 500
Jaotamata kasumi jääk pärast kasumi jaotamist	9 872

32 Juhatuse allkirjad 2020. majandusaasta aruandele

Ettevõtte juhatus on kinnitanud 2020. aasta tegevusaruande ja raamatupidamise aastaaruande.

Juhatuse koostatud aastaaruanne koosneb tegevusaruandest, raamatupidamise aastaaruandest, kasumi jaotamise ettepanekust ja sõltumatu vandeaudiitori aruandest. Ettevõtte nõukogu on aastaaruande läbi vaadanud ja aktsionäride üldkoosolekule esitamiseks heaks kiitnud.

17. veebruar 2021



Tarmo Sild

Juhatuse liige



KPMG Baltics OÜ
Narva mnt 5
Tallinn 10117
Estonia

Telephone	+372 6 268 700
Fax	+372 6 268 777
Internet	www.kpmg.ee

Sõltumatu vandeaudiitori aruanne

AS luteCredit Europe aktsionäridele

Märkusega arvamus

Oleme auditeerinud AS-i luteCredit Europe ja tema tütarettevõtjate (kontsern) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2020, konsolideeritud koondkasumiaruannet, konsolideeritud rahavoogude aruannet ja konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ning konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muud selgitavat teavet.

Meie arvates, välja arvatud lõigus „Märkusega arvamuse avaldamise alus“ kirjeldatud asjaolu võimalik mõju, kajastab lehekülgedel 12 kuni 62 esitatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt kontserni konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2020 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Märkusega arvamuse avaldamise alus

Kontserni investeeringut ettevõttesse luteCredit Kosovo JSC, mis on endine välismaine tütarettevõtte, on konsolideeritud finantsseisundi aruandes seisuga 31. detsember 2020 kajastatud õiglase väärtuse meetodil väärtuses 6 999 tuhat eurot (seisuga 31. detsember 2019 väärtuses 4 587 tuhat eurot). Nagu on kirjeldatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisas 27, sai luteCredit Kosovo JSC 6. detsembril 2019 Kosovo keskpangalt teate, et ettevõtte mikrofinantseerimisliitsents on samast kuupäevast alates tühistatud ning määratud likvideerija Kosovo ettevõtte äritegevuse lõpetamiseks. Selle sündmuse tagajärjel kontsern kaotas kontrolli tütarettevõtte üle ning lõpetas seetõttu tütarettevõtte varade ja kohustiste kajastamise ning kajastas allesjäänud investeeringu finantsvarana, mida mõõdetakse õiglaselt väärtuses muutusega läbi kasumiaruande.

Kuna meil ei olnud võimalik hankida usaldusväärset tõendusmaterjali, mis toetaks juhtkonna eeldusi, mida on kasutatud investeeringu õiglase väärtuse ja tulevaste rahavoogude hindamisel, ning luteCredit Kosovo JSC likvideerimisprotsessiga seotud ebakindluse tõttu, ei saa me avaldada arvamust ettevõttesse luteCredit Kosovo JSC tehtud investeeringu õiglase väärtuse ja selle korrigeerimiste kohta, mis on kajastatud konsolideeritud koondkasumiaruandes. Meil ei olnud võimalik ka alternatiivseid meetodeid kasutades jõuda rahuldavale järeldusele summa kohta, mille võrra investeeringu kaetav väärtus on madalam selle bilansilisest väärtusest, ja summa kohta, mille ulatuses tulnuks kajastada väärtuse langusest tulenevat kahjumit. Seetõttu ei ole meil võimalik anda hinnangut selle kohta, kas ja mil määral võivad kontserni aruande- ja võrdlusperioodi konsolideeritud koondkasum ning kontserni konsolideeritud varad ja omakapital seisuga 31. detsember 2020 ja 31. detsember 2019 olla eespool kirjeldatud asjaolude tõttu tegelikust suuremana kajastatud.

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeaudiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (Eesti) ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie märkusega arvamusele.



Muu asjaolu

Kontserni 31. detsembril 2019 lõppenud majandusaasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet auditeeris teine audiitor, kes 25. veebruaril 2020 avaldas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta märkusega arvamuse, kuna audiitoril ei olnud võimalik hankida usaldusväärset tõendusmaterjali luteCredit Kosovo JSC õiglase väärtuse kohta, mida seisuga 31. detsember 2019 kajastati väärtuses 4 587 tuhat eurot.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon sisaldab tegevusaruannet, kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeaudiitori aruannet.

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahknab oluliselt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda, välja arvatud meie aruande lõigus „Märkusega arvamuse avaldamise alus“ kirjeldatud asjaolu võimalik mõju.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama kontserni suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas kontserni likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad kontserni raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeaudiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeaudiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastuseks

nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;

- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks kontserni sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust kontserni suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada kontserni suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis;
- hangime kontserni majandusüksuste või äritegevuste finantsteabe kohta piisava asjakohase tõendusmaterjali, et avaldada arvamus kontserni konsolideeritud finantsaruannete kohta. Me vastutame kontserni auditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest. Me oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mistahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

Tallinn, 26 veebruar 2021



Eero Kaup
Vandeaudiitori number 459
KPMG Baltics OÜ
Audiitorettevõtja tegevusluba nr 17

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6229177
Faks	+372 6400260
E-posti aadress	kristel.kurvits@iutecredit.com